



Diari Oficial del Consell General

Any 2023 – VIII Legislatura – Núm. 3/2023

Sessió ordinària celebrada el dia 30 de gener del 2023

El dia 30 de gener del 2023, dilluns, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicycle), el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 15/2023, que és el següent:

- 1. Examen i votació de la Proposició de Llei reguladora de la iniciativa legislativa popular.**
- 2. Informe anyal del Raonador del Ciutadà al Consell General corresponent a l'any 2021.**
- 3. Examen i votació de la Proposició de Llei de modificació de la Llei 8/2005, del 21 de febrer, dels agents de circulació comunals.**
- 4. Examen i votació del Projecte de Llei de modificació de la Llei 48/2014, del 18 de desembre, de l'exercici de la professió d'advocat i del Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra.**
- 5. Examen i votació del Projecte de Llei de mesures per al treballador per compte propi.**
- 6. Examen i votació de la presa en consideració de la Proposició de Llei qualificada de modificació de la Llei 30/2022, del 21 de juliol, qualificada de la persona i de la família.**
- 7. Nomenament del director de l'Agència de Qualitat de l'Ensenyament Superior d'Andorra, (AQUA).**

8. Examen i votació de la Proposta d'acord sobre el marc regulador del procés de constitució d'una societat al Principat d'Andorra i de la inversió estrangera.

Un cop oberta la sessió, sota la presidència de les M. I. Sres. Roser Suñé Pascuet i Meritxell Palmitjavila Naudí, Síndica General i Subsíndica General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Oliver Alís Salguero
M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny
M. I. Sra. Alexandra Codina Tort
M. I. Sra. Bernadeta Coma González
M. I. Sr. Ferran Costa Marimon
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sr. Raul Ferré Bonet
M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli
M. I. Sr. Jordi Font Mariné
M. I. Sr. Pere López Agràs
M. I. Sra. Eva López Herrero
M. I. Sr. Marc Magallón Font
M. I. Sra. Maria Martisella González
M. I. Sr. Joaquim Miró Castillo
M. I. Sra. Ester Molné Soldevila
M. I. Sr. David Montané Amador
M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud
M. I. Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells
M. I. Sr. Roger Padreny Carmona
M. I. Sra. Meritxell Palmitjavila Naudí
M. I. Sr. Josep Pintat Forné
M. I. Sr. Joan Carles Ramos Reboredo
M. I. Sra. Núria Rossell Jordana
M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez
M. I. Sr. Carles Sánchez Rodríguez
M. I. Sra. Roser Suñé Pascuet

M. I. Sra. Susanna Vela Palomares

També hi és present el M. I. Sr. Xavier Espot Zamora, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Jordi Gallardo Fernández, ministre de Presidència, Economia i Empresa; César Marquina Pérez de la Cruz, ministre de Finances i Portaveu; Maria Ubach Font, ministra d'Afers Exteriors; Josep Maria Rossell Pons, ministre de Justícia i Interior; Jordi Torres Falcó, ministre de Turisme i Telecomunicacions; Judith Pallarés Cortés, ministra d'Afers Socials, Joventut i Igualtat; Sílvia Calvó Armengol, ministra de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat; Albert Font Massip, ministre de Salut; Ester Vilarrubla Escales, ministra d'Educació i Ensenyament Superior; Sílvia Riva González, ministra de Cultura i Esports i Trini Marín González, ministra d'Administracions Públiques i Participació Ciutadana.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(La M. I. Sra. Susanna Vela Palomares, secretària de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 16.02h)

La Sra. síndica general:

Punt número 1: Examen i votació de la Proposició de Llei reguladora de la iniciativa legislativa popular.

L'informe de la Comissió Legislativa de Justícia, Interior i Afers Institucionals ha estat publicat en el Butlletí número 12/2023, del 19 de gener.

Intervé per exposar l'informe de la Comissió la M. I. senyora Eva López, nomenada ponent per part de la Comissió.

La Sra. Eva López:

Moltes gràcies, senyora síndica.

El propassat dia 19 de desembre, la Comissió Legislativa de Justícia, Interior i Afers Institucionals em va nomenar ponent de la Proposició de Llei reguladora de la iniciativa legislativa popular i, com a tal, exposo avui davant del Consell General l'informe de la Comissió.

La Comissió Legislativa esmentada va examinar durant les reunions mantingudes els dies 9 i 16 de gener la referida Proposició de Llei, així com les 7 esmenes presentades per part del Grup Socialdemòcrata i que han estat aprovades, totes elles després d'haver estat transaccionades per unanimitat. A banda de les esmenes a l'articulat, la Comissió ha aprovat 7 esmenes tècniques d'acord amb l'article 99.3 del Reglament del Consell General, en concret les següents: Esmena tècnica 1 a l'article 6, per evitar entrar en contradicció amb el Reglament del Consell General quant a la revisió de les decisions emeses per la

Sindicatura; Esmena tècnica 2 a l'article 8: el canvi de redactat s'ha produït en coherència amb l'esmena 3, aprovada via transacció; Esmena tècnica 3 a l'article 12, amb l'objectiu d'adaptar el redactat de l'article a les disposicions del Reglament de la Junta Electoral; Esmena tècnica 4 a l'article 15: s'ha adaptat el redactat a les disposicions de l'article 83.3 del Reglament del Consell General; Esmena tècnica 5 a la disposició addicional primera: s'acorda la seva supressió per resultar innecessària; Esmena tècnica 6 a la disposició addicional segona: s'acorda la supressió de la mencionada disposició, ja que tant el Consell General com la Junta Electoral disposen del seu propi règim intern, no sotmès al procediment administratiu; Esmena tècnica 7 a la disposició final segona: s'acorda la seva supressió per resultar innecessària. Del resultat de la votació de les esmenes se'n desprèn l'informe de la Comissió, el text del qual es sotmet avui a consideració d'aquesta cambra.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Iniciem les intervencions.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Joan Carles Camp, teniu la paraula.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies, senyora síndica.

El nostre vot serà favorable a aquesta iniciativa legislativa.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata. Senyora Susanna Vela, és vostè? Sí, endavant.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies, senyora síndica.

Com bé recull l'exposició de motius de la Proposició de Llei, la participació ciutadana és el dret de la ciutadania a intervenir, de manera directa o indirecta, en tots els aspectes de la vida econòmica, política, cultural i social, d'intervenir en les polítiques públiques a través de la deliberació i la cerca de consens per mitjà de la presentació de propostes i suggeriments. Aquest mecanisme constitueix una peça clau en el funcionament del sistema democràtic.

Per poder participar directament en els assumptes públics, cal articular mesures per apropar les institucions a la ciutadania i propiciar o facilitar la seva participació en tots els assumptes que els concerneixen. Aquesta llei regula la forma de participació legislativa de la ciutadania

al nostre país. La Constitució, en l'article 38, recull que la iniciativa legislativa, a més de correspondre al Consell General, al Govern i a tres comuns conjuntament, també pot ser exercida per una desena part del cens electoral. L'article 102.10 del Reglament del Consell General reconeix també la possibilitat que una desena part del cens electoral pugui presentar proposicions de llei.

Estem satisfets que avui, trenta anys després de l'aprovació de la Constitució, regulem per fi la iniciativa legislativa popular. Tots els grups de la cambra érem conscients de la mancança d'una regulació específica que determini el procediment, i esdevenia així inajornable la seva regulació. La participació ciutadana contribueix a millorar la democràcia, l'eficiència i l'eficàcia de les decisions polítiques i el consens ciutadà; a augmentar la legitimitat dels sistemes polítics; a optimitzar el rendiment institucional; i a formar, en definitiva, millors ciutadans i també millors responsables polítics.

Malgrat ja ho vam manifestar en la defensa de l'admissió a tràmit de la proposició, volem insistir en la necessitat de promoure la participació ciutadana per, d'una banda, combatre la desafecció política, la crisi de confiança en els partits polítics i l'abstenció electoral, comptar amb una ciutadania més protagonista per a consensuar solucions als problemes i fomentar la corresponsabilitat ciutadana, enfortir la cooperació i l'esforç en pro de l'interès comú. Si estem davant d'una crisi de la democràcia representativa, cal cercar alternatives o solucions per evitar o, almenys, corregir, en la mesura que sigui possible, aquesta situació. I per aquest motiu, una llei reguladora de les iniciatives legislatives populars pot propiciar un augment de la participació ciutadana en els processos d'elaboració de les lleis, permetent així incidir en l'agenda legislativa i, per tant, acostar-la a allò que són les seves preocupacions. Amb aquest text es promou que la ciutadania s'involucri més en les decisions polítiques, alhora que possibilita una major democratització de l'agenda política, i per fer-ho requereix una organització, coneixement i recursos materials que a vegades no eren accessibles per a tothom. Del text inicialment presentat cal destacar els canvis proposats i que han estat acceptats unànimement per la Comissió.

D'una banda, la comissió promotora, que havia d'estar formada per un mínim de tres persones, a banda de ser majors d'edat, de no ocupar cap càrrec al Consell General o cap càrrec que fos conseller de Comú, també s'hi ha afegit que no ha d'ocupar altres càrrecs electes, alts càrrecs i càrrecs de lliure designació d'una administració pública, institució i organismes públics, parapúblics o privats, dependents o participants. Pel que fa al tràmit de la seva admissió, no es poden iniciar processos d'iniciatives legislatives populars durant períodes que transcorren entre la convocatòria d'eleccions generals i els seixanta dies naturals posteriors a l'elecció del cap de Govern, ni en el període comprès entre la convocatòria i la celebració d'un referèndum. Pel que fa a la recollida de les signatures, s'han d'utilitzar els plec dels formularis que seran facilitats pel Consell General. Les signatures s'han d'autenticar. L'autenticació l'ha de fer una persona que sigui un notari, una persona que ocupi el càrrec de secretari judicial o una persona que ocupi el càrrec de secretari del Comú, i que la persona signant ha d'estar censada, i que també pot ser una persona que sigui un saig. Pel que fa a la tramitació de la proposició de llei, s'ha de fer d'acord amb el que estableixen les disposicions del Reglament del Consell General que regulen tot el procediment legislatiu.

Una vegada tingut el debat a la totalitat, i si el Consell General pren en consideració la iniciativa, la comissió legislativa corresponent pot escoltar els membres que representen la comissió promotora en compareixença pública, en els termes que estableix el Reglament del Consell General. S'han aprovat 7 esmenes tècniques per salvar algunes contradiccions amb el Reglament del Consell General, el Reglament de la Junta Electoral i, finalment, per coherència amb la resta d'esmenes aprovades. Finalment no hi haurà reglaments per desenvolupar, per tant, una feina que el Govern es podrà estalviar.

Abans de finalitzar el meu parlament, vull agrair el treball fet pels serveis tècnics i jurídics del Consell, en especial la tasca de la secretària de la Comissió, la senyora Txell Carbó, així com també el bon ambient de treball de la Comissió Legislativa de Justícia, Interior i Afers Institucionals, una tònica que ha estat l'habitual durant aquesta legislatura. Gràcies, senyores consellers i senyors consellers.

Per acabar, insistir que la iniciativa legislativa popular és un exemple de les institucions de democràcia participativa més beneficiosa i positiva, i que pot servir com a reforç de la democràcia representativa. Confiam que serà ben rebuda per la ciutadania, i que a través d'ella puguin expressar les seves inquietuds i neguits, incidint així en l'agència legislativa.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyora Ester Molné, teniu la paraula.

La Sra. Ester Molné:

Gràcies, senyora síndica.

Aquesta Proposició de Llei regula de manera molt satisfactòria les iniciatives legislatives populars (o ILPs). Per aquest motiu, ja anuncio des d'ara que els grups parlamentaris de la majoria hi votarem a favor.

Calia aprovar una norma de procediment per garantir que les iniciatives legislatives populars es tramitessin de manera àgil i eficaç i, sobretot, que complissin els requisits marcats per la Constitució. En aquest sentit, el text inicial presentat pel PS era una bona base, i en el decurs dels treballs de la Comissió s'ha aconseguit millorar-lo notablement. Aquesta millora s'ha assolit aprovant una sèrie d'esmenes tècniques, i també implementant pràcticament tots els suggeriments que va fer el Govern, al seu criteri, a través de la ministra Trini Marín. Així doncs, les esmenes aprovades a suggeriment del Govern han permès, entre altres: 1) completar el règim d'incompatibilitats dels membres de la comissió promotora; 2) estandarditzar les graelles de declaració de suport dels plec de recollida de firmes, i també introduir períodes inhàbils per celebrar processos d'ILPs en moments en què la tramitació no s'hauria pogut dur a terme de manera correcta (per exemple, en els períodes que transcorren entre la convocatòria d'eleccions i l'elecció del cap de Govern).

Pel que fa a la preocupació del Govern, expressada en el criteri sobre les noves funcions atribuïdes a la Junta Electoral, cal dir el següent: s'ha aprovat una esmena tècnica que suprimeix algunes tasques administratives que el text inicial atribuïa a la Junta Electoral, de manera que, al final, la Junta Electoral, essencialment, tan sols haurà de fer el recompte de signatures. Cal tenir present que l'autenticació de les signatures i la verificació que cadascuna correspon a una persona inscrita al cens electoral s'haurà fet prèviament pels òrgans previstos per la llei..., per altres òrgans previstos per la llei. Per tant, pensem que la Junta Electoral podrà desenvolupar aquestes funcions de manera satisfactòria i en els terminis previstos per la llei, sense crear un altre òrgan que assumeixi aquestes competències.

Pel que fa a l'autenticació de signatures, és cert que és com es deia en el criteri: és una de les etapes més feixugues del procediment. Però pensem que és l'única manera de garantir que es compleix de manera fidedigna el requisit de nombre establert per la Constitució. Per tant, hem optat per mantenir aquest mecanisme, però millorant la seva regulació. Hem suprimit la figura dels fedataris especials, sobre els quals pensem que no haurien pogut exercir aquesta funció amb garanties, però hem incrementat els diferents tipus de fedataris públics que poden procedir a l'autenticació. Concretament, als secretaris judicials i als secretaris de comú, hi hem afegit els notaris i el saig, tal i com ha explicat la companya Susanna Vela. D'aquesta manera, si articulem autenticacions col·lectives, aquest mecanisme important es podrà fer de manera correcta i complint els terminis previstos per la llei.

En resum, hem creat una bona eina de participació ciutadana, la qual, com tots sabem, contribueix a millorar la qualitat de la democràcia, contribueix a prendre més bones decisions col·lectives i a generar polítiques més properes a les necessitats reals de la població. Per tot l'esmentat, com ja he anunciat abans, els grups parlamentaris de la majoria votarem a favor d'aquesta Proposició de llei.

I abans de donar les gràcies a la senyora síndica, també volia agrair la bona col·laboració que hem tingut a la Comissió d'Interior, siguem els membres de dret o siguem aquells que s'hi han incorporat de manera esporàdica. Aquesta, en teoria, ha de ser l'última llei que ha passat per la Comissió d'Interior, i per tant volia fer aquest agraïment.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Govern desitja intervenir? Senyora Trini Marín, teniu la paraula.

La Sra. Trini Marín:

Gràcies, senyora síndica.

El criteri favorable emès pel Govern, després de l'examen del text inicialment proposat, argumentava i proposava tot un seguit de consideracions a tenir en compte que, en gran mesura, s'han esmenat en comissió i que han estat analitzades aquests darrers mesos per

les conselleres i els consellers generals. Certament, no totes les consideracions han estat tingudes en compte però, en termes generals, des del Govern poc més podem afegir, més enllà de felicitar aquesta cambra pel fet d'incorporar una eina més a la bateria de mesures desplegades aquesta legislatura, impulsades tant del Govern com del Consell General. Una llei com la que avui es votarà afavoreix el reforç de la democràcia, i permet implementar mecanismes d'implicació i participació ciutadana en la definició de polítiques públiques.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora ministra.

Alguna altra intervenció?

Doncs acabades les intervencions, i si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació de la Proposició de Llei per assentiment. Declaro aprovada la Proposició de Llei.

Punt número 2: Informe anyal del Raonador del Ciutadà corresponent a l'any 2021. L'informe fou publicat en el Butlletí número 154/2022, del 14 de desembre.

La Comissió Legislativa de Justícia, Interior i Afers Institucionals ha analitzat l'informe del Raonador del Ciutadà, i per exposar-ne el contingut intervé el senyor Jordi Font, nomenat ponent per part de la Comissió. No intervé vostè, senyor Font?

El Sr. Jordi Font:

El passat 19 de desembre, la Comissió Legislativa de Justícia, Interior i Afers Institucionals en va nomenar ponent de l'informe anual del Raonador del Ciutadà corresponent a l'any 2021 i que aquí presento, en nom de la Comissió, davant d'aquesta cambra. Un informe que deriva, d'una banda, de la memòria que la institució del Raonador del Ciutadà ha tramès al Consell General i que ha estat publicada en l'annex del Butlletí del Consell General número 154/2022, del 14 de desembre; i de l'altra, de la compareixença que el senyor Marc Vila Amigó va realitzar davant la Comissió Legislativa de Justícia, Interior i Afers Institucionals el proppassat 16 de gener.

Dita memòria recull les activitats dutes a terme per aquesta institució en el decurs de l'any 2021. El Raonador no només ha actuat prop de l'administració pública, sinó que també ha intervingut en el sector privat quan s'ha observat alguna vulneració dels drets de la ciutadania. Avui s'exposen davant del Ple del Consell General les conclusions derivades de l'anàlisi de l'informe anual presentat pel Raonador del Ciutadà i que són les següents: «La institució del Raonador del Ciutadà va obrir durant l'any 2021 un total de 255 expedients, xifra que és lleugerament inferior a la de l'any anterior. D'aquests, se n'han resolt 229; la resta no van ser admesos a tràmit en tractar-se d'assumptes concernents al funcionament de la justícia i, conseqüentment, van ser tramesos al Consell Superior de la Justícia. Del total d'expedients registrats, 70 van ser tractats amb expedients formals escrits: d'aquests, se n'han resolt 43 (21 a favor de l'administració i 22 a favor del demandant); a banda, n'hi ha 24 que encara estan a tràmit; i finalment, 3 que no han estat admesos. La resta (185)

van ser tractats com a expedients informatius: d'aquests, 74 s'han resolt i 110 no han estat admesos a tràmit, o bé el Raonador no tenia competències per intervenir-hi.

Els sectors principals d'atenció s'han mantingut respecte a l'anterior informe. Han estat l'habitatge, la CASS i les prestacions socials. Pel que fa a l'habitatge, s'han obert 77 expedients. El principal motiu ha estat la finalització sobtada del contracte de lloguer. El Raonador s'ha mostrat satisfet per la mesura de congelar els augments dels lloguers, una mesura que, segons ha dit, ha estat efectiva, i que considera que cal mantenir fins que es comencin a percebre els efectes d'altres mesures estructurals.

En relació a la CASS, s'han obert 25 expedients, especialment pel desacord dels demandants en la negativa de la CASS en l'acceptació del 100 % de la cobertura sanitària, pel desacord amb el tracte rebut per part dels metges de la CASS en els controls mèdics i, finalment, per les dificultats de la gent gran per accedir als tràmits digitals. En relació a les prestacions socials, s'han obert 23 expedients. En aquest sentit, l'informe del Raonador va posar de manifest que els barems per atorgar prestacions socials són molt ajustats i dificulten l'accés als ajuts. En el seu exposat davant la Comissió Legislativa de Justícia, Interior i Afers Institucionals, el Raonador del Ciutadà va presentar les conclusions principals de l'enquesta de satisfacció entre els usuaris de la institució realitzada durant l'any 2021. De les 50 respostes rebudes, es conclou que el perfil de la persona que contacta amb el Raonador del Ciutadà és el d'una dona, d'entre 33 i 57 anys, i amb residència a les parròquies centrals. Els usuaris valoren positivament l'amabilitat i la rapidesa en l'atenció. En canvi, l'eficàcia de la institució queda diluïda, ja que moltes persones arriben al Raonador amb unes expectatives que no sempre responen a les competències i atribucions que té aquesta institució.

Entre els objectius que s'ha marcat la institució del Raonador del Ciutadà per a l'any 2022 hi ha el de millorar el grau de coneixement de la institució entre la ciutadania, ja que molta gent el coneix però no sap què pot fer.

Per últim, el Raonador també ha exposat el resultat de l'enquesta sobre habitatge realitzada, on es constata que el perfil de la persona que obre un expedient sobre aquesta qüestió és el d'una dona de mitjana edat amb persones a càrrec. Més de la meitat dels enquestats destina més del 40 % dels seus ingressos a pagar el lloguer. Es tracta de persones que, majoritàriament, no perceben cap prestació social, que van signar el contracte de lloguer amb una immobiliària i que fa entre cinc i deu anys que viuen en el mateix pis. La no renovació del contracte de lloguer o l'augment del lloguer per sobre de l'IPC són els principals motius de consulta.

Per acabar, en nom dels membres de la Comissió Legislativa de Justícia, Interior i Afers Institucionals, vull agrair al senyor Marc Vila la feina realitzada al capdavant de la institució del Raonador del Ciutadà, agraïment que també vull fer extensiu a tot el seu equip, a qui encoratjo a seguir en aquesta tasca.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Iniciem les intervencions.

Senyora Montaner, desitja intervenir? Endavant; és el seu torn.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Votaré a favor i volia donar les gràcies al Marc Vila, evidentment, per la seva feina.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè per la seva intervenció.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Joan Carles Camp, és vostè? Endavant.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies, senyora síndica.

El Raonador del Ciutadà, el senyor Marc Vila Amigó, va comparèixer a la Comissió Legislativa de Justícia, Interior i Afers Institucionals el proppassat 16 de gener, com comentava el company Jordi Font, amb l'objecte de presentar-nos l'informe amb més detall. Ja és un clàssic que el Raonador del Ciutadà faci incidència sobre els mateixos temes any rere any, i aquests no són altres que informar, aconsellar i mediar en els desacords entre la ciutadania, les administracions públiques i altres organismes. Els desacords són principalment amb l'administració general; són amb el sector social i la CASS; són amb el sector de la justícia i el saig. I com diu el propi Raonador, la cirereta se l'emporta l'habitatge.

Tot i que el Raonador del Ciutadà sigui a voltes una font d'inspiració per a vostès —per a aquest govern de coalició—, el Raonador els va estirar les orelles, i ho va fer d'una manera prou contundent. Reflexionant sobre el tema i analitzant les dades sobre l'habitatge, un s'adona que com més legislen, que com més intervenen el mercat de l'habitatge, més puja el preu del pa, és a dir, més puja el preu de l'habitatge. Estem d'acord amb el Raonador que el que cal és incentivar que surtin al mercat els habitatges buits, i això, senyores i senyors del govern de coalició, senyores i senyors de la majoria, requereix de seguretat jurídica amb majúscules; requereix que la propietat també es senti protegida; requereix que a la propietat no li canviïn les regles del joc al mig de la partida; i requereix també, senyores i senyors, d'una anàlisi acurada de les dades, perquè les dades són bàsiques en la presa de decisions. I en aquest aspecte val la pena recordar que l'any 2008 Andorra tenia una població de 84.484 persones, i avui, a final del 2012, som 81.588. És a dir, som gairebé 3.000 persones de menys. Desconec el nombre d'habitatges que hi havia el 2008 perquè a

la pàgina *Estadística* no surten, o no he sabut trobar el nombre d'habitatges que hi havia en aquella data. Però sí que trobem dades publicades a partir del 2016: al 2016 hi havia a tot el país un total de 32.425 habitatges, i al 2021 hi havia 41.215 habitatges (i aquesta darrera xifra és sense incloure els habitatges destinats a ús turístic). Com poden veure, senyores i senyors, del 2016 fins a finals del 2021, segons les dades del Departament d'Estadística, l'increment d'habitatges ha estat, ni més ni menys, que 18.790 habitatges; això, sense comptar amb els que es van incorporar des del 2008 fins al 2016, si ho volem comparar amb la població. Per dir-ho planerament: del 2008 al 2021 tenim, com a mínim, 9.000 habitatges de més i 3.000 persones de menys que viuen al país.

I això no s'acaba aquí: a aquests 9.000 habitatges, hi cal sumar les construccions que es van iniciar el 2021 i que a desembre del mateix any no estaven acabades; hi cal sumar els metres quadrats que es van visar i autoritzar el 21, que són uns 400.000 més; hi cal també sumar els 800.000 que han estat visats i entrats als comuns —més de la meitat a correu, val la pena dir-ho, per la seva llei de moratòria-no moratòria—. Tot i aquest increment estratosfèric d'habitatges i metres quadrats construïts —a part dels 9.000 habitatges—, vostès, senyores i senyors del Govern, senyores i senyors consellers de la majoria, no han solucionat l'oferta de l'habitatge. I no hi ha mercat de lloguer sense propietaris que vulguin llogar els seus pisos, i si hi ha escassetat de l'oferta, buscar un pis de lloguer es converteix en una quimera; i algun propietari fa també uns preus estratosfèrics davant d'aquesta situació, en part —permeti'm— incentivats per aquesta manera de legislar.

Vostès han traslladat el problema als propietaris, quan en realitat el problema són vostès: vostès són els intervencionistes; vostès no analitzen les dades; vostès, en l'habitatge, fan populisme. Senyores i senyors, aquest és el resum que Terceravia fa de l'informe del Raonador del Ciutadà.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyora Judith Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Em permetran els companys de la cambra que em refereixi més aviat a la compareixença que va fer el Raonador davant d'aquesta institució més que a l'informe, que l'informe ja ens l'ha exposat a bastament el company Jordi Font.

En primer lloc, reiterar el que ja vaig dir quan va comparèixer el Raonador: la felicitació pel que fa a la implementació de les dues enquestes que ha posat en funcionament la institució del Raonador. D'una banda, aquella que avalua per part dels usuaris la qualitat que ofereix la institució i, d'altra banda, l'enquesta que implementa pel que fa a l'habitatge, a demanda dels propis consellers generals en la compareixença de l'any passat.

Com deia el company Font, tres grans àmbits pel que fa a la intervenció del Raonador del Ciutadà: prestacions socials, CASS, habitatge. El Raonador ens explica que bàsicament es dedica a fer assessorament o orientació legal prop de la gent, perquè hi ha molta desinformació, i ens recomana que busquem mecanismes per a fomentar la mediació com a mecanisme de suport per ajudar aquella gent que està desinformada i que té dificultats.

Pel que fa a les prestacions socials, bàsicament el Raonador el que ens diu és que hi ha un barem molt exigent per donar prestacions socials; ens diu: «O apugen salaris, o apugen prestacions socials, o fem que baixi el percentatge del pressupost familiar que es destina a l'habitatge.» No obstant això, no obstant les dificultats, felicita els treballadors socials; felicitació que vull fer extensiva de la part del nostre grup parlamentari.

Pel que fa a la CASS, novament problemes pel que fa a les baixes de llarga durada, desajustos entre baixes i altes i un prec que ens fa el Raonador, i és que mirem d'implementar, d'una vegada, el tercer pagador per a tothom per evitar que hi hagi gent que no pot accedir a serveis sanitaris perquè no disposen dels diners que han d'avançar.

Pel que fa a l'habitatge, en primer lloc els referiré quatre dades de l'enquesta: 54 % dels ingressos totals són destinats a l'habitatge; els salaris en relació amb l'habitatge no són proporcionals; el sistema de protecció social, com deia, és exigent; i el motiu principal de la consulta és la intenció de voler apujar preus per part de els propietaris. Així també, ens recomana que siguem vigilants pel que fa al tema de les mascotes, que cada vegada és una dificultat per a la gent que lloguen pisos, i sobretot el col·lectiu de gent gran: realment hauríem de prendre alguna mesura més al respecte perquè tenir una mascota ajuda a lluitar contra la soledat que pateix aquest col·lectiu.

Pel que fa a l'habitatge en concret, on el Raonador posa el focus i en paraules seves diu: «El problema és greu, s'aguditzarà i serà el gran tema per als propers anys, excepte que comencem a revertir la situació.» Novament, molta desinformació. El Raonador reconeix que el 50 % de la feina de l'any 2022 ja es centra en l'habitatge, un percentatge que ha anat creixent al llarg de la legislatura. Quan ens pregunta per mesures en concret, saluda la creació de l'Institut de l'Habitatge o de la Taula de l'Habitatge, però reconeix que calen més mitjans econòmics i humans perquè amb dues persones no és suficient per donar sortida com caldria al problema. El Raonador recomana que entre tots definim quin model volem pel que fa a l'habitatge i que decidim, sobretot, cap on volem anar, perquè reconeix que no n'hi ha prou amb el que s'ha fet fins ara.

Quan es pregunta pel que fa a la congelació dels augments, la reconeix com a mesura més efectiva, però ens recomana, potser, un benefici de la seguretat jurídica que, en lloc de ser pròrroques anuals, establim una pròrroga per als propers cinc anys per donar tranquil·litat, essencialment, a la gent que té la incertesa de què passarà amb el seu habitatge l'any que ve. I arribem al rovell de l'ou d'aquesta intervenció: en paraules del Raonador, diu: «S'ha de fer, d'una vegada, una intervenció massiva i decidida en tema d'habitatge, des del punt de vista de la cooperació interadministrativa.» Ell no vol saber si correspon a Govern o correspon als comuns; el que diu és que, en un moment on els indicadors macroeconòmics són elevats, on s'estan ingressant força diners —els comuns— amb projectes de construcció, potser, segur valdria la pena que dediquem més recursos a l'habitatge.

Altrament, ens recomana la cerca de cada metre quadrat buit per intentar reconvertir-lo en habitatge de primera residència i, en paraules seves, diu: «identificar, d'una vegada, i intermediar per la posada d'aquest habitatge buit, tancat, al mercat.» Finalment, el que ens diu és: «Calen més pisos i més ràpids. Cal promoure habitatge de primera residència, tant amb la fórmula lloguer o compra, i evitar els fons d'inversió especulatius.»

Novament insisteix que no n'hi ha prou amb el que s'ha fet; s'ha de fer més: més ràpid, més intens, més recursos, més diners i més persones, a menys que, com a país, el que vulguem sigui decreixent i anar enrere. Com deia, els indicadors macroeconòmics són bons però, segons el Raonador, no arriben a la part de baix de la societat. I respecte a aquest argument, deia: «*bueno*, això és un problema generalitzat que passa per tot arreu...» Ens recomana el Raonador que no ens conformem, que es poden fer coses, que hi ha països, hi ha ciutats que ho estan fent, que l'intervencionisme no forçosament és dolent —n'hi ha de bo i n'hi ha dolent—, i que tenim un problema social al qual hem de donar sortida i, per tant, calen mesures intervencionistes.

Jo em quedaré, de la compareixença del Raonador, amb un prec que ens fa als consellers generals directament i ens diu, textualment: «Facin l'esforç de posar-s'hi de veritat perquè ens va el carro pel pedregar.»

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyor Joan Carles Ramos, teniu la paraula.

El Sr. Joan Carles Ramos:

Gràcies, senyora síndica.

Des de la majoria acollim l'informe anual del Raonador del Ciutadà per a l'any 2021, en tant que valoració objectiva de l'estat del funcionament de les administracions i institucions del Principat. I en prenem bona nota, a l'objecte de trobar vies de millora en els àmbits de l'habitatge, de la Seguretat Social i de les prestacions socials.

Pel que fa concretament a la problemàtica de l'habitatge, que és la matèria en què més esforços va esmerçar el Raonador del Ciutadà, des de la majoria som plenament conscients de la situació que el Raonador del Ciutadà ens ha descrit, motiu pel qual al llarg d'aquesta legislatura hem implementat tota una bateria de mesures en matèria de foment de l'habitatge, com la pròrroga forçosa dels contractes de lloguer, que actualment protegeix més del 70 % dels arrendataris d'aquest país; la limitació de l'actualització de la renda per aquest any 2023; la flexibilització dels requisits per a l'ajut a l'habitatge; el programa d'emancipació dels joves; la reducció al 0 % de l'IGI per a l'activitat d'arrendament d'habitatges: la reducció també de l'ITP per a l'adquisició d'immobles que es destinen a habitatge; el reforç de l'impost d'habitatges buits; i també la reducció, juntament amb els comuns, del 0 % de la cessió urbanística en la cessió urbanística econòmica en sòl urbà consolidat, quan es destina també a la construcció d'habitatges de lloguer; el Pla Renova,

que també s'ha incrementat en un 15 % en ajuts a habitatge de lloguer; l'excepció d'aplicació del Reglament de construcció per a reconversió d'habitatges de lloguer antics —s'han posat 700 unitats al mercat amb aquesta mesura—; la creació i posada en funcionament de l'Oficina de l'Habitatge, de l'Institut de l'Habitatge i del Fons de l'Habitatge, que està dotat amb 10 milions d'euros; i finalment, també s'ha treballat en la creació d'un parc públic d'habitatge: l'edifici Armor, que incorpora 21 nous habitatges que ja estan ocupats per persones que els necessitaven; i també el Govern ha incentivat la creació, l'edificació de nous habitatges —la Borda Nova, on s'estan construint..., actualment hi ha 44 habitatges, amb una inversió de 16,2 milions d'euros—; i també, com altres accions que s'han fet, és la compra d'edificis, i el lloguer, per destinar-los també a habitatge protegit —concretament, per a la compra s'han destinat 11 milions d'euros i, pel que fa al lloguer, 8 milions d'euros—.

Mai abans s'havia fet tanta feina en matèria d'habitatge. Encara que el conseller Camp diu que estem amb una manca de seguretat jurídica, jo penso que la tasca legislativa que s'ha fet —sobretot en aquesta legislatura— evidencia que no és així. Potser no li agraden aquestes lleis que hem fet, però de feina, se n'ha fet molta. Però igualment també hem de reconèixer i constatem que aquestes mesures no han estat fins ara tan efectives com desitjàvem. Només s'ha aconseguit de contenir la situació de neguit social, especialment amb les mesures més intervencionistes, com han estat la pròrroga forçosa o la limitació de l'actualització anual de les rendes.

Però encara queda pendent que es materialitzi de forma efectiva l'increment de l'oferta d'habitatge de lloguer, tant pública com en el sector privat. Som conscients que la legislació en matèria d'habitatge desplegada en aquesta legislatura servirà de base a les polítiques que en aquest àmbit s'hauran de fer en el futur. Però no ens podem enganyar: les conclusions i consideracions del Raonador del Ciutadà són tant per a l'actual Govern i per als grups de la majoria, com també, però sobretot, per a aquells que pretenguin tenir responsabilitats de govern la propera legislatura, ja que aquesta crítica que ens ha fet el Raonador del Ciutadà només té sentit quan ho és per estimular la millora. Les reflexions del Raonador del Ciutadà són, doncs, una veritable esmena, una «estirada d'orelles», com ha dit el senyor Camp, a tota la classe política en actiu, sense excepció. I, en conseqüència, totes les formacions polítiques queden forçades a presentar i explicar les seves mesures en matèria d'habitatge ja que és —com ens ha dit el Raonador del Ciutadà— la problemàtica que més afecta els ciutadans actualment.

Ja no ens podem conformar, com fins ara, amb la fàcil solució de la crítica sistemàtica i simplista de les mesures que ha adoptat fins ara el Govern i la majoria. Han de posar sobre la taula les seves propostes per a què els electors, per a què els ciutadans puguin conèixer-les i avaluar-les. Això no és populisme. És una problemàtica molt complexa, però confiem que el fruit d'aquest treball, que serà acurat de tots, i del debat que se'n derivi en els propers anys, el Raonador del Ciutadà ja no ens parlarà, o cada vegada ho farà menys, del problema de l'habitatge.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

El Govern desitja intervenir? Senyor cap de Govern, teniu la paraula.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Sigui dit per endavant també, que des del Govern que encapçalo, com no pot ser d'altra manera, agraïm la tasca i la dedicació del Raonador del Ciutadà en aquest darrer any i durant tot el període en què ha estat exercint les seves funcions. Penso que la situació econòmica i social que estem vivint justifica, més que mai, la procedència d'aquesta figura i el fet que hi hagi un recurs on els ciutadans i les ciutadanes puguin acudir quan consideren que tenen dificultats, més enllà d'aquells recursos que existeixen i que hem anat també intensificant en seu governamental.

Efectivament, com ha dit la consellera Salazar, crec que la seva intervenció al final va versar sobre tres temàtiques principals, que ja són habituals en els darrers anys. En definitiva, la temàtica de les prestacions socials i de les prestacions o, en tot cas, de l'atenció prop de la Caixa Andorrana de Seguretat Social; aquestes són dues de les temàtiques que ell va abordar. I en aquest sentit, a mi m'agradaria també fer un exercici retrospectiu, perquè si recordem aquells que ja fa uns quants anys que seiem en aquesta cambra, sigui d'un costat o d'un altre de la bancada, vull recordar que en els darrers anys, i particularment la passada legislatura i la legislatura anterior, les queixes eren molt profundes i molt sistèmiques, tant quant a la gestió i a l'atenció en matèria de prestacions socials com pel que fa a l'atenció i la gestió per part de la Caixa Andorrana de Seguretat Social. I de la mateixa manera que hi ha coses, evidentment, que s'han empitjorat o que potser no van tan bé com anaven en el passat, crec que també hem de ser suficientment, diguem-ne, realistes i suficientment transparents com per reconèixer quan les coses milloren i van, diguem-ne, en un sentit positiu, i crec que és el cas no només de l'atenció que s'està donant des del Ministeri d'Afers Socials. En aquest sentit, portem molts anys d'una tasca de reforç del personal i de major cobertura del nostre sistema de prestacions socials i sociosanitaris, que també es nota i es fa notar en una disminució de la intensitat i del nombre de queixes prop del Raonador del Ciutadà. I també, i en aquest sentit, vull trencar una llança pel que fa a la Caixa Andorrana de Seguretat Social, que també s'ha dotat de més recursos i està intentant facilitar les coses perquè l'atenció també sigui millor cada dia, i això també es fa notar en l'informe del Raonador del Ciutadà.

Això vol dir que hem assolit la perfecció?, evidentment que no. Tot s'ha de millorar, tot s'ha de perfeccionar i per tant, tant des del Govern —pel que fa al Ministeri d'Afers Socials— com pel que fa a la Caixa Andorrana de Seguretat Social, en prenem bona nota i, evidentment, la intenció és cada any anar donant una millor atenció i anar donant també una millor cobertura a les ciutadanes i els ciutadans del nostre país. Però sí que vull fer notar que hi ha hagut una franca millora. I crec que de la mateixa manera que hem de fer autocrítica quan les coses no van bé, també hem de saber reconèixer quan aquest Govern

o les entitats parapúbliques —indirectament o directament dependents del Govern— milloren; també crec que val la pena reivindicar-ho.

Anem, però, a l'aspecte essencial de la intervenció del Raonador del Ciutadà, que en definitiva, evidentment ha de posar el focus en aquelles coses que no van bé. I evidentment —i en aquest sentit, el conseller Ramos així ho ha reconegut— crec que, sense embuts, hem de ser capaços de reconèixer que la principal problemàtica social que està vivint el nostre país gira al tomb d'unes dificultats evidents d'accés a un habitatge a preu assequible. A partir d'aquí, i un cop feta aquesta diagnosi, i un cop haver constatat que evidentment tenim aquesta problemàtica on no... —que jo crec que tots ens posarem d'acord pel que fa a aquesta diagnosi—, evidentment on comencen les discrepàncies és quan volem endinsar-nos en com resoldre, primer, en quins esforços, o no, s'han fet en els darrers anys per intentar revertir la situació; i en com podem en el futur implementar determinades mesures que permetin revertir o pal·liar aquesta situació.

Jo aquí el que he vist és un contrast molt gran entre els dos grups parlamentaris de l'oposició, que són extraordinaris a l'hora de constatar la problemàtica, però molt deficientes —des del meu punt de vista— a l'hora de posar damunt la taula possibles solucions per a resoldre aquesta problemàtica. I per un altre costat, escolto la intervenció del conseller de la majoria, i tot i també coincidir amb els de l'oposició en el sentit que tenim un problema damunt la taula, com a mínim ha pogut fer, diguem-ne, un recordatori de tota una sèrie de mesures que aquest Govern i els grups parlamentaris de la majoria han anat implementant precisament per revertir i pal·liar aquesta situació. Per tant, des d'aquest punt de vista jo no puc compartir l'afirmació manllevant —des del meu punt de vista, incorrectament—, les paraules del Raonador del Ciutadà: la manifestació que ha fet la senyora Salazar en el sentit que l'habitatge serà el gran problema, excepte que comencem a revertir la situació. Senyora Salazar, ja fa anys que estem començant a revertir la situació. El que passa —i vostè això també ho sap— tot i que els pugui beneficiar electoralment, haurien de reconèixer que les mesures que s'implementen en matèria d'habitatge no es veuen a curt termini, sinó que es veuen a mitjà i a llarg termini. I moltes de les mesures —i n'ha citat moltes el conseller Ramos; no cal que les repeteixi—, moltes d'aquestes mesures començaran a veure el seus... algunes ja han vist els seus efectes amb la creació, com ha dit ell, de 800 habitatges nous, però moltes altres veuran els seus efectes l'any que ve, el següent, el següent i el següent. Per tant, els propers Governos que hi hagi es beneficiaran en gran mesura de moltes de les mesures que amb molta intensitat, amb molta força i amb molta dedicació han adoptat aquest Govern i els grups parlamentaris que li donen suport.

I només permeti'm que li digui: la qüestió de la falta, o de la no possibilitat d'accés als serveis sanitaris perquè no es puguin avançar els diners no es resol amb la generalització del tercer pagador, sinó que ja es resol —i adequadament— amb una altra mesura que es diu «el rescabament del 100 %», que, com vostè sap, cada cop hi ha més persones que s'hi poden acollir.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor cap de Govern.

Alguna intervenció?

Senyora Montaner no, senyor Camp tampoc.

Senyora Salazar, és el seu torn.

La Sra. Judith Salazar:

Sí, molt breument.

Només recordo al cap de Govern que la intervenció no era la proposta o la tesi, pel que fa a l'habitatge del PS, sinó la del Raonador. L'altre dia el meu company de grup, el senyor Sánchez, va tenir el plaer d'enumerar-los una llista de mesures que s'havien proposat pel que fa a l'habitatge. I jo crec que ara el que escau no és veure qui en fa més, o de quina manera, sinó... O com a mínim el plantejament que fèiem nosaltres és recuperar les paraules d'una institució que és independent —o que hauria de ser independent—, que el que fa és traslladar a aquesta institució els neguits i els problemes de la ciutadania. I que finalment, insisteixo, acabaré com he acabat la intervenció anterior: si en lloc d'estar mirant qui fa què i qui ho fa millor, potser millor que ens asseiem tots plegats i comencem a reconèixer que tenim un problema greu de país i que cal que esmercem els esforços de tothom; que finalment —permeti'm que li digui: això sí que és una proposta del Partit Socialdemòcrata pel que fa al pacte d'estat d'habitatge— potser alguna cosa de més hauríem..., o faríem en benefici de la ciutadania que ho està patint.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Grup Demòcrata, desitja intervenir? No?

Senyor cap de Govern, teniu la paraula.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies, senyora síndica.

De fet hem pogut observar que la proposta que ens fa el Partit Socialdemòcrata és un pacte nacional sobre l'habitatge. Si aquesta és la seva única mesura, jo li puc recordar quines són les nostres, de mesures: la pròrroga forçosa —ho ha dit el conseller Ramos—; el fet que només es puguin incrementar les rendes dels habitatges fins a un determinat percentatge, en aquest cas un 5 o un 2,5 %; la flexibilització dels ajuts a l'habitatge de lloguer, passant de cinc anys a tres anys mínim; incrementant el LECS d'1,2 a 1,3; incrementant de 35 a 40 % o de 30 a 35 % (segons els col·lectius) la participació de l'ajut en l'import de la renda mensual; el fet que haguem destinat gairebé 200.000 euros al Programa d'impuls per a l'emancipació dels joves, que ha permès pagar el primer mes de dipòsit..., els dos mesos de dipòsit i la primera mensualitat a molts joves que s'han pogut emancipar; el fet que haguem creat habitatges de protecció pública (22 habitatges a l'edifici Armor, 16,2 milions

d'euros destinats a 44 habitatges que s'inauguraran la propera legislatura a la Borda Nova, un programa de 19 milions). Ho dic per això que deia que s'hi han de destinar recursos. Déu n'hi do: 22 habitatges a Armor, 44 habitatges a la Borda Nova, 16,2 milions d'euros i 19 milions d'euros per a l'adquisició i lloguer de nous edificis, que rehabilitarem també per destinar al lloguer; la moratòria dels habitatges d'ús turístic durant dos anys perquè no hi hagi més habitatges que vagin d'habitatge d'ús turístic a habitatge de lloguer; la limitació a la inversió estrangera, incrementant el dipòsit de 400.000 euros a 600.000 euros; haver incrementat el tipus de gravamen de l'impost sobre els habitatges buits; haver reduït al 0% l'IGI que es destina a aquells arrendaments d'habitatges o de parc d'habitatges destinats exclusivament a aquesta finalitat; la reducció fins a zero també de l'ITP per a l'adquisició d'habitatges destinats al mercat de lloguer; una bonificació extra del 15 % del Pla Renova, destinat també a fomentar l'habitatge; l'excepció als criteris d'habitabilitat, que ha permès posar 300 habitatges nous al mercat de lloguer; la reducció, o permetre als comuns que redueixin al 0 % la cessió econòmica en sòl urbà consolidat; la creació de l'Institut Nacional de l'Habitatge; la creació del Fons de l'Habitatge; la creació de la Comissió Nacional de l'Habitatge; la creació del sistema d'indicadors en matèria d'habitatge...

Crec que es pot estar d'acord o no amb el que ha fet aquest govern; es pot estar d'acord o no amb quines són les mesures que s'han d'implementar. Però en què hauríem d'estar tots d'acord és, primer, en la diagnosi —que hi estem— i en reconèixer que aquest govern no ha estat de braços creuats davant la problemàtica de l'habitatge.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor cap de Govern.

Alguna intervenció?

Senyora Salazar, endavant, pel Grup Socialdemòcrata.

La Sra. Judith Salazar:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Senyor cap de Govern, hi insisteixo: si vol, podem transformar l'informe del Raonador del Ciutadà en un debat de l'habitatge, però finalment el que estàvem fent és analitzar les paraules del Raonador, no les tres lleis del Grup Parlamentari Socialdemòcrata ni, ben entès, les de Demòcrates per Andorra, perquè sembla que estem fent balanç. Després ens parla de precampanya, però estem fent balanç de què fem en habitatge. I finalment, el que estem analitzant aquí és... En tot cas ens agradarà més o menys, però l'afirmació que «s'han fet coses, però no n'hi ha prou» no és nostra: és el Raonador del Ciutadà.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Salazar.

El Sr. Xavier Espot:

Mai n'hi ha prou.

La Sra. síndica general:

Senyor cap de Govern, desitja intervenir?

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Endavant.

El Sr. Xavier Espot:

Mai n'hi ha prou. Com deia, en matèria de prestacions socials i en matèria d'atenció a la Caixa Andorrana de Seguretat Social, mentre hi ha un problema damunt la taula, hem de continuar picant pedra per implementar més mesures per resoldre-les. Per tant, totes aquelles que vostès ens puguin fer arribar i que vagin més enllà d'aquestes que jo li he esmentat, si en tenen més —que de moment no n'hem sentit massa més—, si en tenen més, seran molt benvingudes.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor cap de Govern.

Acabades les intervencions es dona per acabat el debat.

Punt número 3: Examen i votació de la Proposició de Llei de modificació de la Llei 8/2005, del 21 de febrer, dels agents de circulació comunals.

L'informe de la Comissió Legislativa de Política Territorial, Urbanisme i Medi Ambient ha estat publicat en el Butlletí número 15/2023, del 26 de gener.

Intervé per exposar l'informe de la Comissió el M. I. Sr. Joaquim Miró, nomenat ponent per part de la Comissió. Endavant.

El Sr. Joaquim Miró:

Gràcies, senyora síndica.

A la reunió de l'11 de gener de 2023, la Comissió Legislativa de Política Territorial, Urbanisme i Medi Ambient em va nomenar ponent de la Proposició de Llei de modificació de la Llei 8/2005, del 21 de febrer, dels agents de circulació comunals. Em correspon avui presentar una síntesi de l'informe de la Comissió. La Comissió Legislativa de Política

Territorial, Urbanisme i Medi Ambient, en el decurs de les reunions celebrades 18 i 23 de gener del 2023, ha analitzat la Proposició de Llei i les esmenes que li han estat presentades.

A l'esmentada Proposició de Llei, li foren presentades 34 esmenes a l'articulat: 13 per part del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents; 18 per part del Grup Parlamentari Demòcrata i el Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos; i 3 esmenes per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata. La Sindicatura, els dies 20 de desembre del 2022 i 10 gener del 23, i als efectes determinats per l'article 18.1.d del Reglament del Consell General, va constatar que les esmenes formulades pels grups parlamentaris no eren contràries a les disposicions de l'article 112 del Reglament del Consell General i les va admetre a tràmit. D'acord amb el que preveu l'article 45 del Reglament del Consell General, l'esmentada Proposició de Llei, així com les esmenes a l'articulat que han estat presentades, foren trameses a la Comissió de Política Territorial, Urbanisme i Medi Ambient el dia 10 gener del 2023. De les esmenes que figuren a l'informe de la ponència resulten: 11 esmenes s'han aprovat per unanimitat; 5 esmenes s'han aprovat per majoria; 2 no s'han aprovat; 2 esmenes han estat retirades; 10 esmenes han estat retirades per obrir pas a establir transaccions que han estat aprovades per unanimitat; i 4 han estat retirades per obrir pas a establir unes transaccions que han estat aprovades per majoria. Del resultat de la votació de les esmenes presentades pels grups parlamentaris, i de les modificacions que s'han dut a terme segons les propostes de tècnica legislativa d'adequació a les regles i els usos formals i lingüístics del Consell General que els membres de la Comissió Legislativa de Política Territorial, Urbanisme i Medi Ambient han considerat escaient per figurar, se'n desprèn l'informe de la Comissió, el text del qual es sotmet avui a consideració del Consell General.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Iniciem les intervencions.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Oliver Alís, teniu la paraula.

El Sr. Oliver Alís:

Gràcies, senyora síndica.

Malgrat no tenir per costum avançar-me als esdeveniments, penso que avui —per fi— s'aprovarà una nova llei dels agents de circulació comunals. I dic «per fi» ja que, tal com ja vaig exposar durant el meu discurs de la presa en consideració d'aquesta Proposició de Llei, entrada pels comuns, es parla de modificar la Llei 8/2005 des de fa més de vuit anys.

Tal com deia en el moment de la presa en consideració, tots els grups parlamentaris hi hem treballat amb atenció, en el marc de la Comissió Legislativa de Política Territorial, Urbanisme i Medi Ambient, per tal de millorar al màxim el text original presentat pels comuns. El Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents hi hem

presentat 13 esmenes, de les quals una s'ha aprovat per unanimitat, una per majoria i 7 s'han transaccionat. Durant el treball en comissió, hem convingut modificar amb la resta de grups primerament el títol, vist que, tot i mantenir l'estructura de la llei anterior, s'ha considerat que en lloc d'una modificació es tracti d'una nova llei. Hem acordat considerar el cos d'agents de circulació comunals com un cos en l'àmbit de l'administració, com un cos especial, però, en l'àmbit de l'administració comunal, reforçant així el seu estatus d'autoritat, tal com cita l'exposició de motius.

Dotem de més garanties jurídiques per a la defensa dels agents en el marc de les seves intervencions, permetent l'ús professional de dispositius mòbils, lectors de xips, dispositius mòbils de videovigilància, entre altres elements que es puguin autoritzar via normativa comunal. Hem dotat de més competències l'òrgan interparroquial de coordinació dels serveis de circulació comunals i hem millorat l'estructura del cos definint millor l'escala bàsica. Hem millorat la definició de les tasques del director, en el cas que n'hi hagi, i el cap de servei. Hem millorat també l'article de requisits generals d'accés que s'establien en el text original, oferint... Però: hem millorat la definició de les tasques del director i, en el cas que n'hi hagi, i el cap de servei. Hem millorat també l'article *Requisits generals d'accés* que s'establien en el text original, definint millor el període de formació, el període de prova i finalment d'accés al càrrec d'agent. També s'ha establert que els nomenaments definitius dels agents de circulació es publiquin al BOPA. Finalment, hem corregit disfuncions en la defensa jurídica dels agents.

En definitiva, podem afirmar que, tot i el poc temps que hi hem pogut dedicar a causa del embotellament legislatiu de fi de legislatura, el Cos d'Agents de Circulació Comunals tindrà, a partir de la seva entrada en vigor, una bona llei adaptada als temps actuals, que enforteix la seva imatge, la seva professionalitat i coordinació. Són molts els agents de circulació del país que m'han demanat per com evolucionava el treball de la llei. Des del moment que els comuns la van transferir al Consell, i l'he pogut analitzar i treballar, els he dit que sense cap dubte tindran una nova i bona llei que els permetrà desenvolupar les seves funcions amb més garanties i seguretat.

És per tot l'exposat que els indico, senyors consellers i senyores conselleres, que Terceravia donarà suport a la Proposició de llei.

Finalment, si em permet, senyora síndica, no voldria acabar el meu exposat sense agrair la feina feta pels set comuns en la redacció de la Proposició de llei, els seus set cònsols i consellers delegats de circulació, els membres de la Comissió interparroquial dels agents de circulació i a tots i cadascun dels agents de circulació que cada dia desenvolupen les seves tasques al nostre país. Sense la seva trajectòria aquesta nova llei no hauria vist la llum, i sense la seva feina el nostre país seria, des del punt de vista circulatori, impracticable. També vull agrair als membres de la Comissió Legislativa de Política Territorial, Urbanisme i Medi Ambient, que tinc l'honor de presidir, pel bon tarannà durant el treball i negociació de les esmenes. Cal reconèixer-los, a tots, l'ingent tasca feta durant aquesta legislatura per tirar endavant dues lleis que afecten tant a la seguretat vial del nostre país i a la circulació, com són el Codi de circulació i la llei dels agents de circulació. Finalment, vull agrair l'inestimable tasca dels serveis de la casa, els serveis del Consell General; i concretament als secretaris Eulàlia Rich i Erick Garasa ja que, com he dit en altres vegades, sense la

seva paciència, sentit comú i professionalitat moltes de les iniciatives legislatives que s'han tractat s'haurien entorpit.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyor Roger Padreny, teniu la paraula.

El Sr. Roger Padreny:

Moltes gràcies, senyora síndica.

En primer lloc, des d'aquest grup parlamentari vam dur a terme el nostre treball d'esmenes, partint amb la voluntat que el text final fos un text que, en la seva aplicació, permetés l'homogeneïtzació a les set parròquies del nostre país pel que fa als serveis de circulació; després també, un text que assegurés unes millors condicions laborals per les funcions que estan establertes en aquesta llei per a totes les persones que conformen aquest cos; i finalment, que això impliqués un millor servei a la ciutadania amb les màximes garanties.

Així doncs, les nostres tasques es van basar en dues qüestions, que crec que són interessants a plantejar en aquest debat de la Proposició de llei. En primer lloc, el que volíem era establir en el mateix text legal, en el mateix dispositiu del text, que són un cos especial en l'àmbit de l'Administració, basant-se també en la nova Llei 29/2022 de funció pública; així està establert a l'article 1. Fins al moment només s'establí a l'exposició de motius i considerem important aquest reconeixement, aquesta menció del que són, al cap i a la fi, els serveis de circulació, els agents de serveis de circulació de les set parròquies del nostre país. Això pel que fa a l'article 1.

I la segona qüestió, també importantíssima, era fer menció a establir tots els recursos per a la carrera professional d'aquest cos. A l'article 14 del text legal s'estableix que, concretament, l'òrgan interparroquial de coordinació dels serveis de circulació té determinades funcions, entre les quals establir tots els recursos, tots els pressupostos necessaris per dur a terme el pla de formació per als agents de circulació, però també considerem igual d'important establir tots els recursos per a la seva carrera professional; així està garantit i establert en aquest text. Aquestes eren les nostres dues principals demandes: la qüestió que fossin anomenats en la disposició de l'article 1 un cos especial en l'àmbit de l'administració comunal —aquesta ha estat inclosa— i finalment, establir totes les màximes garanties i recursos per tal de promoure la carrera professional d'aquest cos. Aquests dos punts que vam afegir a la llei responien a aquests tres objectius d'homogeneïtzació, unes millors condicions laborals i, al cap i a la fi, assegurar que l'aplicació de la llei reverteixi en un millor servei a la ciutadania.

Per tot plegat, i pel que he exposat, aquest grup parlamentari donarà suport a aquesta Proposició de llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyora Maria Martisella, teniu la paraula.

La Sra. Maria Martisella:

Gràcies, senyora síndica.

No m'estendré gaire, ja que tant el senyor Alís com el senyor Padreny ens han fet, diguem-ne, un *balayage* de les esmenes que es van treballar en comissió, que es van presentar i que es van aprovar. Simplement afegiré que des dels grups de la majoria les esmenes que vam presentar van estar dirigides a clarificar alguns aspectes tècnics; i després es va crear un dubte i llavors el vam solucionar, que era el fet que l'agent de circulació que es trobés en període de prova i en període de formació, que s'ajuntessin i que el còmput d'aquests dos terminis fos que... s'establís que fos un sol termini d'un any.

Tal i com han dit els companys que m'han precedit en l'ús de la paraula, la llei vigent, la del 2005, ja establia tant l'estatus com l'estructura bàsica com el funcionament del Cos d'Agents de Circulació. El text que avui votarem —debatem i, doncs, votarem— emmarca, de manera clara, les funcions àmplies que els agents de circulació ja han vingut desenvolupant i que fan que sigui un cos de proximitat, de proximitat al ciutadà, i el converteix —que és un fet molt positiu per a ells— en un cos especial d'àmbit comunal.

Des d'aquí m'afegeixo també els agraïments i aprofitem per agrair sincerament la tasca que els agents de circulació efectuen.

I finalment, l'únic que voldríem dir, que votarem favorablement a la Proposició de llei. Evidentment ha estat el text presentat pels... jo no diria els set comuns, senyor Alís, sinó..., ai, els set cònsols, sinó els catorze cònsols. I afegir-me, doncs, a tots els agraïments a totes les persones que hi han treballat.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Pel Govern, senyor Josep Maria Rossell, teniu la paraula.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Gràcies, senyora síndica.

Avui es sotmet a votació d'aquesta cambra la Proposició de llei de modificació de la llei 8/2005, del 21 de febrer, dels agents de circulació comunals. Aquesta modificació té per objectiu aportar millores qualitatives i quantitatives, tant en els àmbits funcionals com operatius, que permeti al cos d'agents comunals evolucionar professionalment.

Des de Govern passem a formular les següents consideracions a la modificació de Llei. Els agents de circulació comunals tenen atribucions que impliquen l'exercici de l'autoritat i, per tant, és important que disposin d'una Llei adaptada a la realitat actual i a les seves especificitats. És per aquest motiu que amb aquesta Llei es dignifica la tasca dels agents de circulació.

Tal i com ja va manifestar el Govern en el seu criteri, considerem que, ja en la seva redacció inicial, la Proposició de Llei aportava les millores qualitatives i quantitatives esmentades. I la versió final del text, després del seu treball en comissió, encara aconseguia millorar alguns aspectes respecte de la redacció inicial. En aquest sentit, vull destacar que, tal com va manifestar el Govern en el seu criteri, s'hagi valorat positivament per part de la Comissió que es realitzés, primer, un nomenament com a agents de circulació en període de formació que, una vegada superada la capacitació corresponent, es nomenin en període de prova i finalment, una volta superat el període de prova, tingui lloc el nomenament definitiu, tenint en compte la consideració de cos especial dins de l'àmbit comunal dels agents de circulació i amb l'objectiu d'homogeneïtzar el procediment de nomenament amb el dels cossos especials de l'Administració General.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Alguna altra intervenció?

Doncs acabades les intervencions, i si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació de la Proposició de Llei per assentiment. Declaro aprovada la Proposició de Llei.

Punt número 4: Examen i votació del projecte de Llei de modificació de la Llei 48/2014, del 18 de desembre, de l'exercici de la professió d'advocat i del Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra.

L'informe de la Comissió Legislativa d'Educació, Recerca, Cultura, Joventut i Esports ha estat publicat en el Butlletí número 15/2023, del 26 de gener.

Intervé per exposar l'informe de la Comissió la M. I. Sra. Núria Rossell Jordana, nomenada ponent per part de la Comissió.

La Sra. Núria Rossell:

Gràcies, senyora síndica.

El passat 16 de gener, la Comissió Legislativa d'Educació, Recerca, Cultura, Joventut i Esports en va nomenar ponent del Projecte de Llei de modificació de la Llei 48/2014, de 18 de desembre, de l'exercici de la professió d'advocat i del Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra. Em correspon avui presentar una síntesi de l'informe de la Comissió.

Dita Comissió Legislativa, en la reunió celebrada el 23 de gener, va analitzar el Projecte de Llei i les esmenes presentades. En total es van presentar 10 esmenes a l'articulat: 5 esmenes del Grup Parlamentari Socialdemòcrata i 5 esmenes del Grup Parlamentari Demòcrata. La Sindicatura va constatar que les esmenes formulades no eren contràries a les disposicions de l'article 112 del Reglament del Consell General i les va admetre a tràmit. Les esmenes a l'articulat van ser trameses a la Comissió Legislativa d'Educació, Recerca, Cultura, Joventut i Esports el dia 11 de gener. De les esmenes que figuren a l'informe de la ponència, 2 esmenes s'han aprovat per majoria; 3 esmenes no s'han aprovat; 4 han estat retirades per obrir el pas a establir transaccions que han estat aprovades per unanimitat; i 2 esmenes han estat retirades per obrir el pas a transaccions que han estat aprovades per majoria. Del resultat de la votació de les esmenes presentades, i de les modificacions que s'han dut a terme segons les propostes de tècnica legislativa i d'adequació a les regles i els usos formals i lingüístics del Consell General, se'n desprèn l'informe de la Comissió, el text del qual es sotmet avui a consideració del Consell General.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Iniciem el torn d'intervencions.

Pel Govern, senyor Josep Maria Rossell, teniu la paraula.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Gràcies, senyora síndica.

Avui es sotmet a votació en aquesta cambra el Projecte de Llei de modificació de la Llei 48/2014, del 18 de desembre, de l'exercici de la professió d'advocat i del Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra. Els advocats intervenen de forma efectiva i decisiva en la tasca d'impartir justícia i contribueixen, per tant, a l'assoliment del dret a la jurisdicció que consagra l'apartat 1 de l'article 10 de la Constitució. Igualment, la norma suprema reconeix els apartats 2 i 3 del mateix article: el dret a la defensa i a l'assistència tècnica d'un lletrat, i el dret a la justícia gratuïta quan calgui garantir el principi d'igualtat.

Tenint en compte la funció que exerceixen i els serveis que presten els advocats, en data 18 de desembre del 2014 el Consell General va aprovar una llei específica i pròpia, concretament la Llei de l'exercici de la professió d'advocat i del Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra. Aquesta llei es va aprovar amb la finalitat de definir, de forma conjunta, tant el contingut i les funcions propis de l'advocat i els requisits d'accés a l'exercici de la professió, com l'objecte, les finalitats i les atribucions del Col·legi Oficial d'Advocats, tenint en compte la funció social que comporta la professió d'advocat i l'interès públic associat a les seves funcions, íntimament vinculades a l'exercici dels drets i les llibertats fonamentals.

Des de l'entrada en vigor de la llei s'ha constatat la necessitat d'introduir-hi modificacions per millorar la regulació de certs aspectes relacionats amb l'àmbit d'actuació i l'exercici de la professió d'advocat: els requisits d'accés a la professió, els drets i deures dels advocats

i el procediment disciplinari. El Projecte de Llei que avui es sotmet a votació en aquesta cambra introdueix principalment les modificacions que passo a exposar.

S'incorpora la facultat de la Junta de Govern del Col·legi Oficial d'Advocats de designar un o diversos advocats per substituir un advocat que estigui incapacitat per continuar la defensa o la representació inajornables dels seus clients; tot per a evitar situacions d'indefensió. També s'introdueix l'emissió de laudes arbitrals. Una altra novetat que introdueix el Projecte de Llei és amb relació a la col·legiació dels advocats i, en aquest sentit, s'adapten els requisits als de la Llei que regula l'exercici de les professions titulades, introduint en el text la facultat de la Junta de Govern del Col·legi d'Advocats d'Andorra de suspendre un advocat en exercici en cas de condemna per delictes majors dolosos comesos en l'exercici de la professió. Es regula també el procediment d'incapacitació d'un advocat, ja previst a l'article 8, que fins ara no estava desenvolupat i que respecta els drets de l'advocat afectat, tant de defensa en el marc del procediment com a la intimitat i a la dignitat. També es modifica el procediment disciplinari, precisant les mesures cautelars que es poden acordar per adaptar-lo a la normativa general que regula el procediment sancionador, i se suprimeixen els tràmits innecessaris per fer-ne una tramitació més àgil, tot respectant les garanties de defensa i d'audiència que ha de complir el procediment en aquesta matèria per a la persona interessada.

Així mateix, i fruit del treball en comissió, també s'ha modificat l'article 3, relatiu a l'exercici a l'àmbit d'actuació, per tal de precisar les activitats que l'advocat exerceix en exclusiva, com són la consulta, estudi, assessorament en l'àmbit jurídic o l'emissió d'informes o dictàmens jurídics per a tercers; tot això, sense perjudici de consultes, estudis, assessoraments i informes estrictament tècnics que efectuïn altres professionals degudament autoritzats, sempre que estiguin directament i intrínseca relacionats amb la seva activitat principal, tinguin un caràcter merament accessori en relació amb aquesta activitat i s'efectuïn dins els límits permesos per la normativa aplicable al professional i en el marc de les competències que li atribueix la seva titulació.

Finalment, a través d'una disposició transitòria, s'estableix que els advocats que estiguin en possessió del nivell sisè del Marc andorrà de qualificacions, si figuren inscrits com a advocats no exercents en la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei poden continuar inscrits en aquesta qualitat. Tanmateix, es precisa que si opten per exercir com a advocats exercents han de disposar d'un títol de nivell 7 del Marc andorrà de qualificacions en l'àmbit del Dret, d'acord amb l'article 7, apartat 2.c, modificat per l'article 5 del Projecte de Llei que avui es sotmet a votació en aquesta cambra. També s'exceptuen els advocats que ja hagin exercit la professió de l'obligació de tornar a presentar les titulacions corresponents.

Per tant, tenint en compte les consideracions exposades, senyores i senyors consellers generals, tinc a bé demanar el seu vot favorable al Projecte de Llei de modificació de la Llei 8/2014, del 18 de desembre, de l'exercici de la professió d'advocat i del Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Senyora Montaner, desitja intervenir? És el seu torn. No?

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Oliver Alís, endavant.

El Sr. Oliver Alís:

Gràcies, senyora síndica.

Al nostre grup parlamentari vam estar analitzant aquest projecte de llei. A més, el dia 6 de desembre vam tenir l'oportunitat de reunir-nos tant amb el Col·legi d'Advocats com amb el Col·legi d'Economistes, que ambdós col·legis plantejaven justament certs neguits respecte del Projecte de llei que avui sotmetem a votació. Un d'aquests neguits justament era... Un dels principals neguits era sobre l'exclusivitat en la redacció dels informes jurídics que ens plantejava justament el Col·legi d'Advocats, inclús el Col·legi d'Economistes. I en aquest sentit trobem que durant el treball en comissió s'ha trobat una molt bona sortida a aquest neguit de no tan sols dels advocats, economistes i altres col·legis i professions tècniques i titulades... I entenem que s'ha trobat, de fet —com els deia—, una bona sortida a aquesta situació.

En aquest sentit, i entenen que la professió d'advocat és una professió que és essencial per la garantia, justament, de la preservació de l'estat de dret i de la justícia, el nostre grup parlamentari donarà suport al Projecte de llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyora Susanna Vela, endavant.

La Sra. Susanna Vela:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Aquest és un projecte de llei que ja ha estat treballat entre la Secretaria d'Estat d'Afers Europeus i el Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra. Des del Consell, al seu torn, vam introduir via esmena algun matís addicional que suggeria el mateix Col·legi d'Advocats. Aquest text millora l'exercici de la professió d'advocats en aquells punts que el col·lectiu ja havia detectat com a punts on calia fer una intervenció per a millorar-los. Aquests punts són en l'àmbit d'actuació i l'exercici de la professió d'advocat, en els requisits d'accés a la professió, en els drets i deures dels advocats i en el procediment disciplinari.

El nostre grup parlamentari donarà suport a l'aprovació d'aquesta modificació de llei per a l'exercici de la professió d'advocat, especialment pel fet que s'hagi negociat amb els

professionals concernits. Aquesta manera de legislar, tot i vetllar sempre per l'interès general, és la que ens sembla l'adient prop dels col·lectius professionals, perquè qui millor que ells per a proposar les millores relatives a l'exercici de la seva professió?

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyora Sandra Codina, teniu la paraula.

La Sra. Sandra Codina:

Gràcies, senyora síndica.

Aquest projecte de Llei modifica i millora la Llei del 2014 sobre l'exercici de la professió d'advocat i del seu Col·legi. Aquestes millores es poden defensar des de dues perspectives. Per una banda, la Llei aporta més protecció, més garanties jurídiques i més facilitats per als advocats d'Andorra en l'exercici de la seva professió; però, a la vegada també, des de la perspectiva de la clara funció social i de vocació de servei a la societat que tenen els advocats, relacionada amb la protecció d'un dret fonamental establert en la nostra Constitució envers els ciutadans. Per tant, la Llei també aporta seguretat jurídica a tota la ciutadania d'Andorra.

Amb això no estem dient que la Llei del 2014 no garantís aquest dret fonamental o que no fos una bona eina legal per als advocats. Però el pas del temps ha evidenciat la necessitat d'introduir-hi modificacions per ampliar les ja de per si existents garanties. El mateix col·lectiu així ens ho demanava, i a través d'un treball conjunt hem assolit aquest projecte de Llei que, confio, avui aprovarem per assentiment. En línies globals, el text aporta millores relacionades amb les funcions dels advocats, els requisits d'accés i els seus drets i deures. També introdueix canvis relacionats amb les finalitats i atribucions del Col·legi.

Si m'ho permeteu, entraré una mica al detall en algunes d'aquestes millores. Tenint en compte la funció social lligada a la professió d'advocat, és indispensable establir un control exhaustiu en el desplegament del seu exercici per evitar situacions d'indefensió dels ciutadans. D'aquesta manera, i davant de casos en què es manifesta la incapacitat d'un lletrat per defensar de manera òptima els interessos d'un ciutadà, amb aquesta Llei reforcem el control i procediment perquè puguin ser suspesos, inhabilitats o substituïts, i en un període de temps raonable perquè no acabi perjudicant els interessos del defensat. Això sí, establint el dret d'aquest lletrat a defensar-se amb criteris objectius i mèdics, si fos escaient, i la possibilitat de presentar recurs, malgrat que la Llei vigent ja dona la potestat al Col·legi per prendre decisions en aquesta direcció, però no comptava amb un procediment precís estipulat en cas que un lletrat no fos apte per a defensar el seu client. Una altra modificació introduïda fa referència als requisits dels advocats per a la col·legiació per adaptar-los al que estableix la Llei d'exercici de professions titulades.

Pel que fa a la publicitat, fins ara es comptava amb un règim molt restrictiu, derivat dels estatuts del Col·legi; introduïm en aquest punt canvis perquè els advocats puguin fer una

publicitat positiva, sempre respectant els principis deontològics i tenint en compte la funció social que desenvolupen. També, partint d'aquesta rellevant funció social, s'estableix l'obligació de fer formació continuada en l'àmbit del dret: un exemple clar de com, a través de la legislació, contribuïm que desenvolupin la seva feina d'acord amb l'excel·lència que se'ls exigeix i des de la màxima qualitat possible. Per altra banda, s'afegeix a les finalitats participatives del Col·legi la de poder participar com a soci en la constitució i composició de tribunals d'arbitratge, la qual cosa ja s'està fent en el Col·legi, a la pràctica, des de l'aprovació de la Llei del 2018 del Tribunal d'Arbitratge. D'altra banda, establint que per modificar els estatuts del Col·legi caldrà una majoria simple de vots, sempre que representin un terç dels col·legiats; mesura que es fa per evitar possibles bloquejos a canvis que siguin realment necessaris.

Finalment, definim que els advocats, en tant que especialistes del dret, tinguin l'exclusivitat en l'elaboració dels informes jurídics que siguin requerits per persones o empreses, però — i també queda establert a la Llei— sempre respectant les competències d'altres professionals degudament autoritzats per fer assessoraments de caire més tècnic.

Senyores i senyors consellers, tenint en compte, com deia a l'inici, que les millores a la Llei dels advocats, beneficien els professionals i responen a les seves demandes. Tenint en compte també que permetran augmentar la qualitat i rigor en el servei que presten a la societat; i tenint en compte que el text blindava encara més un dret fonamental establert a l'article 10 de la Constitució —com és el dret a la defensa i a l'assistència tècnica d'un lletrat—, els grups parlamentaris de la majoria votarem a favor del Projecte de Llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Alguna altra intervenció?

Doncs acabades les intervencions, i si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació del Projecte de Llei per assentiment. Declaro aprovat el Projecte de Llei.

Punt número 5: Examen i votació del Projecte de Llei de mesures per al treballador per compte propi.

L'informe de la Comissió Legislativa d'Economia ha estat publicat en el Butlletí número 14/2023, del 25 de gener.

Intervé per exposar l'informe de la Comissió la M. I. Sra. Núria Rossell, nomenada ponent per part de la Comissió.

La Sra. Núria Rossell:

Gràcies, senyora síndica.

El passat 11 de gener es va trametre a la Comissió Legislativa d'Economia el Projecte de Llei de mesures per al treballador per compte propi i, juntament amb aquest Projecte, les 38 esmenes a l'articulat presentades i que van ser: una esmena per part del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents; 19 esmenes de manera conjunta per part del Grup Parlamentari Demòcrata i el Grup Parlamentari Independent; 10 esmenes per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata; i 8 esmenes per part de la consellera general no adscrita Carine Montaner.

La Comissió va iniciar els seus treballs el divendres 13 de gener amb la meva nominació com a ponent i l'examen de les esmenes, i va reunir-se la setmana següent, el 18 i 20 de gener, per debatre i votar-les. Ressaltar que més de la meitat de les esmenes —24 esmenes— van ser aprovades i s'han tingut en compte en la redacció final del text (10, tal com van ser presentades, i 14, després d'haver estat transaccionades); 4 esmenes van ser retirades per proposar el mateix que les esmenes ja aprovades; i la resta d'esmenes —10 esmenes— van ser rebutjades, una d'elles després d'haver estat transaccionada amb l'objectiu d'assolir un acord. En atenció a l'exposat, se sotmet avui a votació d'aquest Ple el text resultant dels treballs en comissió.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Iniciem les intervencions.

Pel Govern, senyor Jordi Gallardo, teniu la paraula.

El Sr. Jordi Gallardo:

Moltes gràcies, senyora síndica.

Si fa unes setmanes compartia amb el Ple la meva satisfacció per poder tenir un debat i, finalment, una aprovació d'un text tan important com la Llei de l'economia digital, l'emprenedoria i innovació, pel que podia suposar —esperem— aquell text per a la diversificació econòmica del país, avui novament manifesto aquesta gran satisfacció per poder discutir —i espero que finalment aprovar— un text importantíssim adreçat als treballadors per compte propi.

Com saben, el teixit empresarial del nostre país és heterogeni i variat: hi conviuen des de grans grups amb presència internacional a petites, mitjanes i microempreses que afronten els reptes d'una economia globalitzada i cada vegada més competitiva. Darrere de tots i cadascun d'aquests projectes empresarials hi ha sempre homes i dones que creuen en el que fan i en les possibilitats d'Andorra. Òbviament, les grans empreses compten amb estructures que d'alguna manera donen suport a la gestió del dia a dia, generant llocs de treball i assumint el seu rol de responsabilitat social dins del sistema, mentre que les petites i les microempreses han de redoblar esforços per poder tirar endavant els seus negocis, alhora que aporten també a l'economia del país. Uns i altres tenen moltes coses en comú. Una d'elles és la seva condició de treballadors per compte propi com a forma jurídica per a

dur a terme la seva activitat; realitats diferents però objectius comuns. I una evidència: la figura de l'autònom és d'una complexitat molt gran.

Tenim al país més de 7.000 comptes propis de tots els sectors i de múltiples perfils, amb un pes a la nostra economia del 28 % del nostre producte interior brut i més del 13 % de la massa salarial. Vull també aprofitar l'ocasió d'avui per remarcar la necessitat imperiosa d'impulsar una harmonització de criteris a efectes de comptabilització dels comptes propis, ja que computen de manera diferent a efectes de la CASS, el DTF i el Departament d'Estadística; un repte que caldria abordar, si m'ho permeten, la propera legislatura.

Moltes de les persones que integren aquest col·lectiu han expressat i verbalitzat —i ben segur que així ho han pogut copsar els membres d'aquest Consell General— que tenen un sentiment d'incomprensió. La voluntat de fer un text que reuneixi, en gran mesura, les millores que han d'ajudar aquest col·lectiu crucial a seguir sent important arriba en un moment en què el pes dels treballadors per compte propi dins de l'economia andorrana s'ha estabilitzat. D'una banda, l'evolució de les xifres del mercat laboral i de l'impacte dels autònoms al producte interior brut des de l'any 2017 fins al 2021 demostren que, malgrat que el nombre d'autònoms no s'ha reduït —com sí ha passat algun any entre els assalariats—, el pes dels autònoms sobre el PIB ha disminuït de prop d'un 1,6 %. L'objectiu d'aquest text és evident, doncs: continuar apostant pel rol estratègic dels treballadors autònoms dins de l'economia andorrana i donar l'impuls que necessita aquesta figura per a relançar el ritme de creixement en termes de productivitat. Amb l'aprovació del text que avui sotmetem a la cambra —si les conselleres i els consellers així ho consideren— aprovem un marc que equipara drets dels assalariats i treballadors per compte propi, ampliant cobertures socials, aportant palanques de desgravació fiscal que han d'ajudar aquest col·lectiu i donem seguretat jurídica per a situacions que generen un greuge que calia resoldre.

La condició de treballador per compte propi, avui, no és equiparable a l'estatus dels assalariats. El sentiment de molts autònoms és que per a algunes coses se'ls considera empresa, i per d'altres, assalariats, però sense acabar de ser ben bé ni una cosa ni l'altra. Els comptes propis recullen moltes obligacions, per assimilació, als treballadors o a les empreses, però no succeeix el mateix amb els drets o els avantatges. Del treball de preparació de la Llei s'identifiquen millores en l'àmbit fiscal, laboral o social amb l'objectiu d'equiparar drets i obligacions entre autònoms i assalariats. Esbossaré a continuació algunes de les millores més significatives en diferents àmbits.

Pel que fa a mesures en l'àmbit fiscal, s'estableixen exempcions en el cas de les rendes inferiors als 24.000 euros, i bonificacions del 50 %, durant els dotze primers mesos d'activitat de la Llei, de la taxa sobre el Registre de Titulars d'Activitats Econòmiques. També s'introdueix una modificació de l'article 16 de la Llei de l'IRPF, fet que permetrà aplicar deduccions a les despeses relacionades amb l'activitat dels autònoms, com un percentatge de l'habitatge propi (si l'activitat s'hi desenvolupa) o una part dels seus subministraments o amortitzacions. En matèria de seguretat social, gràcies a la modificació de l'apartat 4 de l'article 105 de la Llei 17/2008, durant el període de percepció de les prestacions econòmiques per invalidesa, per accident laboral, per maternitat o adopció i risc d'embaràs, la part empresarial de la cotització és assumida per la CASS; s'equipararan així

les prestacions entre assalariats i treballadors per compte propi. S'addiciona un nou apartat 4 a l'article 118 de la Llei 17/2008, de la cotització corresponent a les situacions d'incapacitat temporal, maternitat i risc d'embaràs, per a què computin als efectes dels períodes de cotització exigits; s'equiparen novament les prestacions entre assalariats i treballadors per compte propi. S'elimina l'apartat 8 de l'article 123 de la Llei 17/2008, en considerar accident de treball les malalties derivades de l'execució del treball i els accidents *in itinere*; un cop més, equiparem les prestacions entre assalariats i treballadors per compte propi. Es modifica també l'apartat 3 a l'article 153 de la Llei 17/2008, referent a l'exigència d'antiguitat de sis mesos a la seguretat social i de cotització mínima de tres mesos durant els sis mesos anteriors al part o a l'arribada de l'infant adoptat per gaudir de les prestacions econòmiques.

Seguint amb mesures en l'àmbit de protecció social i sociosanitària, es modifica l'article 5 de la Llei 6/2014, de serveis socials i sociosanitaris, reconeixent als treballadors per compte propi l'accés al sistema de serveis i s'igualava el col·lectiu amb la resta de persones físiques residents que gaudeixen d'aquests serveis. En matèria de seguretat social, s'incorporen canvis a la Llei 17/2008 i s'addiciona la secció novena al capítol II del títol segon *Bonificació a les persones que realitzen una activitat per compte propi per a la conciliació de la vida familiar i professional*. Tanmateix, s'addiciona un nou article 106 *bis* de bonificació en la quota de cotització durant 12 mesos continuats i del 100 %, 50 % o 25 % per cuidar menors a càrrec de fins a 12 anys, familiars, discapacitats, familiars malalts o dependents. S'addiciona també un nou article 101 *bis* amb la possibilitat de modificar les quotes de cotitzacions dins el mateix any natural, d'acord amb el que s'estableix per reglament, i no en funció de les dades de l'any anterior, permetent la projecció trimestral i, en finalitzar l'any, la regularització. S'adapta així la cotització a la realitat i a les variacions durant l'any en curs i, el més important, en funció de la renda neta i no sobre la xifra de negocis. Aquest canvi de concepte pel que fa a la cotització, passant a ser sobre la base de la renda neta i sobre els criteris de facturació, evitarà els casos en què alguns autònoms patien quan la facturació no generava prou marge per cobrir els costos i, en aquesta situació, el criteri de cotització penalitzava, cosa que no passarà amb el canvi de concepte. La renda neta és la foto real dels beneficis, o no, de l'autònom i sobre aquesta base és més just fixar la seva cotització i més assumible. Per tant, un pas endavant.

S'amplien els supòsits per acollir-se al percentatge del 25 % per calcular la base de cotització en els dotze primers mesos d'activitat, després d'un període d'inactivitat, per a dones després de la baixa de maternitat o adopció o per haver estat víctimes de violència de gènere; després de 12 mesos d'inactivitat en el cas de persones menors de 50 anys; després de 6 mesos d'inactivitat en el cas de persones majors de 50 i menors de 30 anys; i després de 3 mesos d'inactivitat en el cas de persones amb discapacitat. D'aquesta manera, aquest avantprojecte elimina o corregeix a favor dels autònoms tot un seguit de mesures que d'alguna manera els penalitzava.

Així doncs, és la voluntat d'equiparar, en la mesura del possible, drets i obligacions que presentem aquest text per impulsar una acció de millora de les condicions, seguint el canvi iniciat amb la Llei 9/2019, del 7 de febrer, de modificació de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social. Volem incentivar l'economia productiva a través dels treballadors per compte propi, fomentant l'emprenedoria, afavorint la conciliació familiar i professional o introduint canvis favorables en les cotitzacions a la seguretat social.

Tan rellevant és aquest col·lectiu que el Projecte de Llei preveu la possibilitat d'acollir-se a la prejubilació cinc anys abans de l'edat fixada per jubilar-se, contractant en substitució un assalariat. Aquesta mesura busca la continuïtat de les unitats de negocis, aquells que quan un autònom el tanca el negoci desapareix amb ell. Es modifica l'article 202 de la Llei 17/2008, de reconeixement de la pensió de jubilació anticipada, mantenint l'activitat amb el compliment cumulatiu d'uns requisits concrets i, per tant, s'afavoreix la transició de l'empresa. No ens podem permetre perdre productivitat ni competitivitat com a país; i cada negoci que tanca, per petit que pugui ser, és un cop a la competitivitat i a la productivitat. Ser autònom representa assumir el risc i ventura, però no ha d'implicar no poder gaudir d'un millor acompanyament per part de l'Estat.

Com tot projecte de Llei, l'esborrany redactat va iniciar la seva tramitació parlamentària i el consegüent període d'esmenes amb l'objectiu de millorar el treball presentat. Em permeto en aquest punt agrair les aportacions i millores fetes pels grups parlamentaris. No voldria deixar passar, però, l'oportunitat de matisar l'eliminació del redactat final de la regulació relativa al treballador per compte propi econòmicament dependent. La proposta de legislar aquesta tipologia dins de la categoria de treballadors per compte propi es fonamentava en la necessitat d'atorgar una seguretat jurídica específica per raó d'una casuística concreta. No podem obviar que aquesta tipologia de treballadors per compte propi és cada cop més present a la realitat social i a l'ordenament jurídic, tractant-se d'empresaris o d'emprenedors que es troben en una fase inicial d'un projecte empresarial i que materialitzen la seva activitat a favor d'un únic o un nombre molt reduït de clients. També pot respondre a perfils d'empresaris consolidats que, per múltiples raons, decideixen dedicar-se a un sol client.

Mai es va pretendre regular la figura del fals autònom, sinó la d'empresaris o emprenedors que voluntàriament decideixen no ser treballadors per compte aliè i que volen mantenir la seva autonomia per, entre altres motius, organitzar-se i prendre les seves pròpies decisions empresarials o professionals sense haver d'estar sotmesos a les directives del patró. Es tracta de persones que treballen per compte propi, sense assalariats a càrrec seu, que treballen per si soles i depenen principalment de la seva pròpia mà d'obra personal per dur a terme la seva activitat. Aquestes persones poden mancar de poder de negociació al moment d'establir les condicions contractuals de la seva prestació de serveis amb el seu únic client, motiu pel qual, i en un exercici de dret comparat, es regulava aquesta figura. I atorgàvem diferents drets que haurien fet possible que, entre altres, poguessin gaudir de períodes de descans i vacances dignes, poguessin conciliar la seva activitat econòmica amb la seva vida personal i poguessin percebre indemnitzacions econòmiques dignes en casos de rescissió del contracte de prestació de serveis prèviament establert amb el seu client. Així, i a tall d'exemple, països com Àustria, Alemanya, Itàlia, Espanya i el Regne Unit han establert que els treballadors per compte propi econòmicament dependents constitueixin una categoria específica de treballadors per compte propi amb regulacions específiques a l'efecte. Per la seva banda, França també ha optat per regular determinats grups de treball per compte propi econòmicament dependents, i altres països —com ara Irlanda, els Països Baixos i Suècia— també els protegeixen mitjançant l'establiment de diverses mesures sense establir un règim específic propi.

Adicionalment, les institucions de la Unió Europea han anat adoptant diverses directrius en relació amb els treballadors per compte propi econòmicament dependents. A manera

d'exemple, les més recents han estat les directrius sobre l'aplicació del dret de la competència de la Unió als convenis col·lectius relatius a les condicions laborals de les persones que treballen per compte propi sense assalariats, adoptades pel Consell de la Unió Europea en data 30 de setembre del 2022. No s'ha entès aquesta figura. No hem enfocat correctament el debat, bàsicament per mimetisme de polítiques... de polèmiques, perdó, que han sorgit en altres països i ens han portat a interpretar malament aquesta figura. Tampoc, potser, l'hem sabut explicar bé.

La Sra. síndica general:

Ha d'anar acabant, senyor ministre.

El Sr. Jordi Gallardo:

Acabo, senyora síndica.

Així doncs, l'esborrany que avui se sotmet a votació encomana al Govern l'anàlisi de la figura del treballador per compte propi econòmicament dependent, per dotar-lo d'una regulació pròpia i més àmplia de la prevista, potser, al projecte de llei inicialment tramitat. Crec que és una oportunitat perduda, però entenc que el Consell General hagi valorat un marge de temps més ampli per poder afrontar aquesta nova figura.

El resultat final de la llei és molt positiu per al col·lectiu. Fem justícia a una part important de l'economia productiva del país, els fem més competitius i els oferim més protecció i cobertura de l'estat del benestar en funció de la seva gran aportació. Per aquesta raó, crec que el text suposarà un abans i un després en la complexa missió de ser treballador per compte propi. No eliminem els riscos, però sí ampliem la xarxa de protecció, que és el rol que ens correspon als que legislem. Per tot l'exposat, demano a aquesta cambra el seu vot favorable al Projecte de llei.

Gràcies i disculpes, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Senyora Montaner, desitja intervenir en aquest punt? No té veu, eh?

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Joan Carles Camp, teniu la paraula.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies, senyora síndica.

Aquest Projecte de llei de mesures per al treballador per compte propi anava especialment dirigit a regular l'activitat del treballador per compte propi econòmicament dependent. Així ens ho explicava el ministre Gallardo en la seva compareixença aquí, a la planta -3. L'objecte era de regular la nova figura que comença a donar-se a Andorra i que calia garantir

la seguretat jurídica dels treballadors per compte propi econòmicament dependents d'altres empreses. Per tant, era convenient i adient legislar sobre la protecció d'aquest treballador econòmicament dependent. També calia establir mesures, com explicava el ministre, per afavorir la conciliació entre la vida familiar i professional dels treballadors per compte propi. Mesures també per millorar la cotització de les persones que exerceixen una activitat per compte propi. La llei crea també el Departament del treball per compte propi, el qual ha de vetllar pel compliment de la normativa. I finalment, també es crea el Registre de Treballadors per Compte Propi. Tot plegat semblava una bona llei per a la protecció del treballador per compte propi i, més especialment, per al treballador per compte propi econòmicament dependent.

Entenem que aquesta llei anava en la protecció per a la no proliferació de fals autònom. Però al final aquesta llei, que en un inici semblava plena de bonances, ha quedat del tot desvirtuada per les pròpies esmenes dels grups de la majoria. I és que a la vista de la recent visita del GRETA s'ha fet necessari fer una anàlisi més específica d'aquesta figura del treballador per compte propi econòmicament dependent. Per tant, o aquesta llei no compleix la finalitat per la qual va ser creada —i exposada, segurament per les presses legislatives—, o bé costa d'explicar als responsables polítics comunitaris les especificitats d'Andorra. En els dos casos és força greu. El primer cas, perquè les presses legislatives no són bones; no és la primera vegada que Terceravia es queixa d'aquesta manera de fer. Les lleis —entenem— han de ser ben analitzades, sospesades i s'han d'anticipar els efectes que tindran per a la ciutadania. Si la llei hagués estat ben feta, ben treballada, ben sospesada perquè no hi hagués lloc a interpretacions, per què es canvia? Perquè ho diu el GRETA? Vull suposar que no.

Amb aquesta manera de legislar reconeixem nosaltres mateixos —i dic «tots nosaltres mateixos»— que no fem les lleis prou bé, i la imatge que és dona a l'exterior és d'inseguretat jurídica i de feblesa. I avui ho corroborarem. I a tal efecte adicionem una encomanda al Govern perquè dugui a terme una anàlisi específica de la figura del treballador per compte propi econòmicament dependent. Per tant, senyores i senyors, un brindis al sol, perquè ja es reconeix que cal modificar una llei que no ha estat prou madurada abans de ser aprovada.

Amb l'exposat ens abstindrem, tot i que som totalment favorables a crear tots els mecanismes escaients per defensar la figura del treballador per compte propi, tant econòmicament dependent com no.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, Senyora Judith Salazar, teniu la paraula.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Aviam. Anem a pams. En primer lloc ens trobem amb un projecte de llei en què el Govern ens proposa la regulació del règim de treballador per compte propi econòmicament dependent. Nosaltres... Sí que hi ha, o hi poden haver situacions que no encaixin amb la figura del fals autònom però, tal com està plantejada la llei, tampoc s'impossibilitava que el fals autònom vingués regulat per aquesta nova figura de treballador econòmicament dependent. Per tant, seria bo que comenci per explicar què volem dir quan parlem de «fals autònom». Des de la Unió d'Associacions de Treballadors Autònoms i Emprendadors espanyola defineixen el «fals autònom» com un treballador que hauria de ser assalariat i a qui es força a donar-se d'alta com a autònom per poder treballar, però complint les característiques del treball per compte aliè: l'empresa s'estalvia el cost de la seguretat social i el treballador deixa de tenir els drets que li correspondrien com a tal. Val a dir que a Espanya la figura del fals autònom està mancada de validesa jurídica; els contractes que es demostren que compleixen amb els requisits de treballador per compte aliè queden nuls i sense efecte i, per tant, es força a les empreses que contracten falsos autònoms que donin d'alta aquests treballadors com a assalariats.

Efectivament, quan va venir el GRETA i va estar en sessió amb la Comissió d'Interior, va sortir el tema que estàvem regulant aquesta llei i ens va dir «alerta!». Alerta perquè és una lluita que, des del punt de vista com a mínim europeu, s'està lluitant per fer-hi front donada la proliferació que està tenint aquesta mena de «frau» de la normativa laboral, que l'únic que fa és precaritzar les relacions laborals d'aquesta gent.

Sigui com sigui, jo no li negaré, senyor ministre, que tant de bo hi hagi altres..., que el motiu no hagi estat —ja no ho poso en dubte— regular una figura que s'està perseguint arreu d'Europa, però sí o sí ens faltava informació. I ens faltava informació a nosaltres i faltava informació als grups que donen suport al Govern, perquè la prova és que, finalment, per part d'aquests grups i del Grup Parlamentari Socialdemòcrata es retira o es proposa la supressió del títol I pel que fa al règim del treballador econòmicament dependent. Per tant, sí: ja li reconec, senyor ministre, que alguna cosa no s'ha fet bé perquè això generi les reticències, o que entre tots ens convingui que ens cal un debat més aprofundit al respecte.

Sobta també que el propi Govern, mitjançant un projecte de llei, ens proposi la creació d'un Departament per compte propi que després assessoraments en dret administratiu diuen que s'estava envaint una competència de Govern perquè és Govern qui ho ha de crear via reglament. Vull dir que, finalment, tampoc entenem que hagi estat treballada amb totes les garanties perquè no generi, com deia, resistència.

Pel que fa a aquesta creació del Departament de treballadors per compte propi, vull recordar les paraules del company Font quan, en el marc de la pandèmia, recomanava i instava el Govern que fes alguna cosa per donar suport, informar, acompanyar els treballadors per compte propi pel que feia a l'accés a les prestacions d'aquest..., que es regulaven amb la famosa Llei dels ERTOS. Si més no, nosaltres vam incloure una de les tasques d'aquest Departament per compte propi: que no només havia de ser vetllar pel compliment de la normativa, sinó informar i acompanyar els treballadors per compte propi en allò que els pugui caldre en l'assessorament. Perquè hem de reconèixer que tenen realitats molt diferents de grans empreses en departaments jurídics, etcètera. Per tant, sí que els recomanaríem que quan això s'impulsi via reglament, tal com el dret administratiu reconeix

la competència del Govern, que no s'oblidin d'incorporar aquesta tasca d'assessorament, d'informació, d'acompanyament, i que no només sigui per vetllar pel compliment de la normativa.

Finalment, vostès proposen la creació d'un Registre de Treballadors per Compte Propi que encara no hem..., no hi ha hagut ningú que ens doni explicació de per què aquest registre no ha de ser d'accés públic. Entenem que no ha de ser d'accés il·limitat, però el més lògic per a nosaltres hauria sigut regular l'interès legítim d'accés a aquest registre, abans que dir directament en la llei que no s'hi podrà accedir més enllà de Govern o de la CASS.

Dit això, que això és el que ens separa, els hem de dir que, efectivament, aquesta llei aporta millores: aporta millores pel que fa a deduccions impositives, cotitzacions, accidents de treball i accés a les prestacions, mesures per afavorir la conciliació entre la vida familiar i professional, adaptabilitat de la cotització, etcètera. I és per tot això, perquè finalment allò que ens separava, que era bàsicament la regulació —des del nostre punt de vista, poc treballada— del treballador per compte propi econòmicament dependent, com que això s'ha suprimit, entenem que la resta de mesures que aporta la llei, efectivament, són beneficis per a aquest tipus de treballadors i, per tant, el nostre vot serà favorable.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyora Mònica Bonell, teniu la paraula.

La Sra. Mònica Bonell:

Gràcies, senyora síndica.

Permeteu-me, senyores i senyors conselleres, que comenci aquesta intervenció pel final. Començaré pels agraïments perquè no voldria que aquests passessin desapercebuts.

Voldria agrair a tots els membres de la Comissió d'Economia, que he tingut l'honor de presidir aquests quatre anys, la feina realitzada; ha estat un plaer treballar amb tots vostès. I també ha estat un plaer treballar amb tots els altres consellers generals que formen part de les altres comissions i que, al llarg d'aquests quatre anys, han passat algun cop per la Comissió d'Economia: gràcies a tots.

Vull destacar també la qualitat dels debats mantinguts, amb punts de vista diferents com és normal. Deixeu-me destacar la bona predisposició de tots a fer aportacions per millorar el redactat de les lleis i, sobretot i per sobre de tot, en el cas de l'oposició, per participar en les transaccions i acceptar-ne una bona part. Independentment de la voluntat política, és d'agrair que heu prioritzat el rigor legislatiu en les vostres aportacions i transaccions per arribar a textos finals, de vegades satisfactoris per a tots, de vegades satisfactoris parcialment per a l'oposició.

Aquests quatre anys hem treballat 13 lleis en comissió, de les quals 5 s'han aprovat per assentiment i 7 per majoria; d'aquestes 7 per majoria, Terceravia ha votat en contra de 4 i el Partit Socialdemòcrata, o el Grup Parlamentari Socialdemòcrata, de 2. En la resta, els dos grups s'han abstingut totalment o parcialment. Aprofito aquí també per agrair la feina de la secretària de la Comissió, la senyora Arantxa Rodríguez, que sense ella tampoc hauríem pogut treballar, també.

La feina de la Comissió finalitza demà, darrer dia d'aquest quart període de sessions, que també marca el final de la legislatura. Però els tempos, està clar, els ha de marcar el senyor cap de Govern.

La Comissió d'Economia tanca aquesta legislatura elevant avui al Ple el Projecte de Llei de mesures per al treballador per compte propi, una llei molt sol·licitada i esperada pels gairebé 8.000 treballadors autònoms que hi ha al nostre país, molts dels quals segurament viuen i pateixen més les inseguretats econòmiques que altres sectors. Es tracta d'un col·lectiu que, a més —tots ho compartiran amb mi— va ser un dels més afectats per la crisi sanitària. Per això comparteixo amb el senyor Camp que, per la seva rellevància, ens hauria anat bé tenir més temps per treballar aquesta llei; segur. Però, com deia fa uns moments, som a les acaballes de la legislatura i després de tot el que van patir els autònoms durant la pandèmia —també pel compromís que tenim amb ells—, calia fer un esforç; l'hem fet i aquells aspectes que crèiem que eren necessaris i beneficiosos pel col·lectiu que es poguessin aprovar amb el màxim consens, els hem tirat endavant. Pel que fa als que necessitaven de més reflexió i treball, hem acordat deixar-los per a la propera legislatura. És aquest el motiu, l'únic motiu que ens ha portat als grups de la majoria a descartar, de moment, la creació de la figura de l'autònom econòmicament dependent, i no perquè no hi creiem.

Segurament en l'actualitat una part important dels autònoms estan prestant els seus serveis en un percentatge molt important a un únic client. Caldrà analitzar si necessiten d'una regulació diferent de la resta. A la vegada, caldrà estudiar la jurisprudència que hi ha a Europa sobre aquesta figura, que compta amb legislacions força diferents als països del nostre entorn. Finalment, també caldrà tenir en compte les consideracions dels organismes internacionals. La recent visita del GRETA a Andorra ha fet palesa la necessitat de fer una anàlisi més específica d'aquesta figura per dotar-la d'una regulació pròpia i més àmplia de la inicialment prevista al Projecte de Llei. Aquesta regulació ha de permetre diferenciar clarament l'autònom econòmicament dependent de les persones assalariades, anàlisi que des dels grups de la majoria encomanem al Govern.

Certament, era un capítol important del Projecte de Llei, però no «el motiu» del Projecte de Llei. La Llei de mesures per al treballador per compte propi que avui aprovarem —per majoria amb el vot a favor del Grup Parlamentari Socialdemòcrata; llàstima l'abstenció de Terceravia— presenta un seguit de mesures per al col·lectiu molt beneficioses i demanades. Algunes d'aquestes impacten en els àmbits de la fiscalitat: s'introdueixen diverses modificacions, concretament noves deduccions de determinades despeses generades per l'activitat en relació amb l'impost sobre la renda de les persones físiques, així com bonificacions en la taxa sobre el Registre de Titulars d'Activitats Econòmiques. En l'àmbit de la seguretat social, les mesures que s'adopten són diverses: unes tendeixen a equiparar els drets dels treballadors per compte propi amb els drets dels assalariats; altres

afavoreixen la conciliació entre la vida familiar i la professional, així com l'opció de la jubilació anticipada de forma parcial.

No em vull estendre molt més en el contingut de la llei, ja que el ministre n'ha parlat a bastament, però m'agradaria ressaltar dos dels aspectes perquè impacten en dos moments importants de la vida de les persones. El primer té a veure amb la natalitat: les estadístiques ens mostren que cada cop neixen menys nenes i nens al país; la població s'envelleix. Cal fer-hi front; aplicar mesures per fomentar que les famílies tinguin fills. En el cas dels autònoms, un gruix important no tenen una estabilitat tan gran com els assalariats. Per aquest motiu, les mesures que aquesta llei incorpora volen oferir als treballadors per compte propi drets equiparables als que tenen els assalariats en les baixes per maternitat o adopció i risc de l'embaràs, perquè puguin gaudir amb tranquil·litat aquests moments vitals tan especials. D'aquesta manera, durant aquests períodes de baixa, la CASS haurà de pagar per assimilació el percentatge de la part empresarial previst per a les persones assalariades, acció que també s'estén en el cas de les baixes per accident laboral.

L'altra millora que voldria destacar, i que també té a veure amb un moment important de la vida de tot treballador, és la relativa a la jubilació: la llei habilita els autònoms a poder mantenir el negoci quan arriben al final de la seva edat laboral i a no veure's obligats a tancar-lo, però a la vegada a rebaixar el ritme i gaudir de més temps de descans, que tenen del tot merescut. Així es podran acollir a la jubilació anticipada i, a la vegada, mantenir l'activitat de la seva empresa, sempre que compleixin amb els paràmetres establerts a la llei.

Senyores i senyors consellers, deia fa uns minuts que comptem amb gairebé 8.000 autònoms al nostre país: empresaris, emprenedors, professionals titulats, propietaris de negocis petits i grans. Molts d'ells porten tota la vida treballant en el que millor saben fer, en el que els apassiona. Molts donen continuïtat als negocis familiars. També molts són joves que tot just comencen, il·lusionats per materialitzar el seu projecte vital. Tinguin més o menys experiència, hi dediquen totes les hores del món, esforços i fins i tot estalvis, dia a dia, en moments dolços però també en moments més durs, amb incertesa. Sense anar massa lluny, recordo el meu pare aixecant la persiana del seu negoci cada dia de l'any a les 8 del matí, i abaixant-la després de tot el dia treballant. I si havia nevat, a les 7 del matí ja netejava la neu de la vorera perquè els clients poguessin entrar a la botiga sense perill de caure. Ho va seguir fent un cop complerts els 65 anys, i ara és la meva mare qui continua al capdavant del negoci familiar. Com ells, moltíssimes persones més d'Andorra perseverant, treballant; van ser els primers en creure en el nostre país i el temps els ha donat la raó. Perquè, senyores i senyors, és evident que ens hem d'obrir a la inversió estrangera, que hem de preservar el nostre esperit de país d'acollida per seguir progressant i creixent. Però en aquest camí d'obertura no podem oblidar les nostres arrels i d'on venim; no podem oblidar els qui ara i sempre han estat al peu del canó per tirar endavant Andorra, aixecant les persianes dels seus negocis i també del nostre país: cal protegir-los perquè ho puguin seguir fent. Per a tots ells, els d'abans, els que ara ho són i els que ho volen ser, des dels grups de la majoria —Demòcrates, Independents i Ciutadans Compromesos— donarem el vot favorable a aquest Projecte de llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

El Govern desitja intervenir?

Iniciem el segon torn d'intervencions.

Endavant, senyor Gallardo.

El Sr. Jordi Gallardo:

Sí, gràcies, senyora síndica.

En primer lloc, agrair el vot favorable dels grups de la majoria i del Grup Parlamentari Socialdemòcrata. Lamentar, però, —evidentment acceptar, com no pot ser d'una altra manera—, l'abstenció del grup de Terceravia. I fer alguns matisos. No pretenc, en un dia que el text ha passat amb un ampli suport, obrir grans debats, perquè no hi són; no hi ha contraposició de criteris, però sí que compartir o matisar algunes de les coses que s'han pogut dir amb les intervencions dels diferents consellers.

Pel que fa a la intervenció del senyor Camp, corregir-lo respecte que aquest text tenia com a únic objectiu regular la figura del treballador per compte propi econòmicament dependent. No ha estat mai, aquest, l'objectiu únic de la llei, ni tan sols l'objectiu principal; ni tan sols l'objectiu principal. Sí que ha estat, aprofitant que es feia un text d'acompanyament, millora i justícia envers el col·lectiu dels treballadors per compte propi, aprofitar per donar seguretat jurídica a una figura que, al nostre entendre, creiem que era necessari, i continuo insistint que crec que és necessari d'alguna manera, regular al país. Entre altres coses perquè, d'aquests més de 7.000 autònoms que tenim al país, en tenim més que no són econòmicament dependents dels que són només econòmicament dependents. I per tant, l'objectiu principal del text ha estat el d'impulsar mesures de palanca fiscal, de conciliació laboral, d'equiparació de drets entre assalariats i comptes propis de tots els treballadors per compte propi. Perquè siguis econòmicament dependent o no, ets un treballador per compte propi. I les mesures, que són d'abast general, són per a tots els autònoms. Altra cosa és que —insisteixo— la possibilitat de regular aquesta categoria o aquesta tipologia de treballador per compte propi, com s'ha fet a d'altres estats, la volguéssim dur a terme, no per impulsar —i aprofito per intercanviar algunes paraules amb la consellera Salazar—, no per afavorir que es creï aquesta figura, sinó per donar seguretat jurídica en els casos que es pugui donar. A dia d'avui, res impedeix que un assalariat deixi de ser assalariat, per motius seus o perquè d'alguna manera se'l pot convidar a ser-ho, i passa a ser autònom. La possibilitat de regular aquesta figura era poder-ho fer amb més cobertura i més seguretat de les dues parts: per la part empresarial, que pot acabar sent client, i la part del compte propi que deixa de ser assalariat i decideix convertir-se en treballador per compte propi. Això, avui, ja es pot fer. Sense cap tipus de marc regulador ni legislatiu, que és el que volíem evitar, que entenc que és el que han fet altres països. Evidentment amb una perversió del sistema, fins i tot regulant-ho o legislant-ho com ho volíem fer es poden donar males praxis, però és que això, aquesta perversió, també es pot donar avui dia; ja es pot donar, sense les cobertures i sense els drets de les dues parts.

Per tant insisteixo, i he fet una lectura, o he compartit una reflexió en què he compartit el fet que potser no ho hem explicat bé, i també crec que potser hem buscat mimetisme —mal entès— de casos concrets que s'han donat en altres països, oblidant o obviant la part positiva de poder haver regulat aquesta figura. Perquè no és només per a aquells autònoms o assalariats que ja estiguin consolidats, que tinguin una certa trajectòria professional i que decideixin convertir-se, per decisió pròpia, en autònom o en treballador per compte propi: hem oblidat també la part d'aquell emprenedor o d'aquell jove empresari que comença i que, quan comença, no té una cartera de clients, ni de cinc, ni de deu, ni de vint clients: potser té un sol client, i treballa per a un sol client perquè comença un projecte empresarial. Poder donar-li cobertura en aquest sentit —garanties a les dues parts—, crèiem, i crec, que era una part important.

Però salvat això, i que entenc que amb la tramitació que hi ha hagut, amb el volum de textos que s'han legislat, amb el fet que s'hagin degut portar a la Cambra nombrosos textos que a principi de legislatura no estaven previstos en el marc de la regulació dels ajuts per la pandèmia, entenc que és decisió del Consell deixar per a més endavant la possible legislació o regulació d'aquesta figura. Però sí que és veritat —i aquí ho ha dit vostè, i li ho agraeixo—, aquest text va més enllà que la regulació exclusiva o la legislació de l'autònom econòmicament dependent. I els acompanyaments, les adopcions, la conciliació familiar i professional que permet aquest text, les deduccions que es poden dur a terme un cop el text entri en vigor, són per a tots els autònoms. I això crec que és de rebut; crec que entre tots plegats hem fet una molt bona tasca, i era absolutament necessari corregir aquestes situacions i aquestes desigualtats que, a voltes, feien créixer aquest sentiment d'injustícia dins d'un col·lectiu tant important pel pes que tenen en la nostra economia i dins de la massa salarial.

Res, novament crec que hem fet una bona feina tots plegats. Crec que és un text que espero que sigui ben rebut per part del col·lectiu dels treballadors per compte propi; que els ajudi en aquesta odissea que de vegades és ser compte propi, sobretot quan comences, i que els pugui aportar molts èxits.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Alguna intervenció?

Senyora Salazar, pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, endavant.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Ministre, coincideixo amb vostè que és una llei que aporta —més enllà d'aquesta regulació del treballador econòmicament dependent, que genera dubtes—, aporta millores per al col·lectiu dels treballadors per compte propi i, per tant, per això ja he manifestat el vot en sentit favorable del grup parlamentari en nom del qual parlo. El que vull que entengui —

potser no he sigut capaç d'explicar-me com caldria— és que, manllevant les paraules de la companya Bonell, deia «els aspectes necessaris i beneficiosos es mantenen»; per això hi donem suport. L'únic motiu és el dubte: home, no és un dubte menor. I sí que entenem que hi ha una regulació. Vostè em parlava d'emprenedors; en cap cas la definició era «treballadors que un 80 % de la seva facturació depèn d'un empresari principal». Per tant, potser el que caldria és més pedagogia. Ja ho reconeixia vostè a l'inici, però és que hem d'anar amb compte amb això, perquè —hi insisteixo— tampoc no exclou aquesta figura que el Govern ens planteja que s'hi puguin encabir altres figures que són un frau laboral. I per tant, quin mecanisme preveia la llei per lluitar contra el frau laboral? Cap; cap ni un. I per tant, abans de endinsar-nos en noves figures que potser poden tenir una frontera perillosa o una zona que no està prou ben definida, mirem d'afinar i evitar mals majors.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Senyora Bonell, pel Grup Parlamentari Demòcrata, endavant.

La Sra. Mònica Bonell:

Gràcies, senyora síndica.

Sí, només em referiré a un comentari que ha fet en la primera intervenció la senyora Judith Salazar, quan parlava de quan es creï per reglament el Departament de Treball, que comentava de la necessitat —que així ens ho van fer palès quan parlàvem durant la pandèmia—, de les diferents modificacions que es feien d'aquesta informació, que era important de fer arribar a tothom. Que, de fet, nosaltres la compartim. I de fet, en la disposició final tercera, pel que fa referència a totes les mesures que es donaran, es facilitaran des de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, hem especificat així que totes aquestes mesures s'han de donar a conèixer per tots els mitjans al seu abast: totes les modificacions que contingui aquesta llei. Per tant, ja estem d'acord que, tant des del Govern com en aquest cas des de la CASS, que es facilitin totes les millores que tindrà ara aquest col·lectiu.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Govern, senyor Gallardo, teniu la paraula.

El Sr. Jordi Gallardo:

Sí, gràcies, senyora síndica.

De fet he recordat que hi havia una part de la intervenció de la senyora Salazar que no he contestat —i no era per no voler-la contestar—, i que va a col·lació amb el que ara apuntava la consellera Bonell, i que ho lligo amb el tema de per què es crea un registre i per què el criteri del registre és que no sigui un registre públic. Bàsicament el criteri és registral, de la mateixa manera que hi ha altres registres —entre ells, el registre econòmic i jurídic— que no són públics, que només els poden consultar qui l'afecten, i per tant, en la consulta que vam fer des del punt de vista del criteri a prendre —si havia de ser públic o no— doncs es va optar per aquest, que és el que ja s'aplica.

Però ho lligo amb la necessitat de crear aquest registre, i ho lligo amb el que va passar durant la pandèmia, i les dificultats que va tenir el Govern perquè no disposa d'una xifra real i d'un contacte real amb l'abast de tots els autònoms del país. Perquè el primer contacte, i per això durant la pandèmia els ajuts els va gestionar la CASS, no ho va poder fer el Govern. I d'aquí la necessitat de crear aquest registre: per poder tenir una interlocució —i dic una interlocució—, que existeix i que s'ha de garantir, no és que no hagi estat. De fet, durant la pandèmia i a instàncies i a preguntes del conseller Font, ja vam explicar que vam fer un contacte via carta amb els prop de 4.000 que teníem nosaltres més o menys detectats autònoms. Però no són tots: ja he dit que són més de 7.000 els autònoms que hi ha en aquest país. I aquesta informació la té la CASS; la té la CASS. I si la CASS no vol compartir els fitxers o les dades amb el Govern, és difícil que es pugui fer aquesta comunicació o aquesta tasca d'acompanyament. I per tant, d'aquí la necessitat de crear un registre, de fer-ho per llei perquè d'aquesta manera hi haurà el compromís i la no escapatòria a l'hora de poder compartir la informació, les dades, a efectes de poder fer un millor acompanyament i assessorament als treballadors per compte propi.

Si no es crea d'aquesta manera, els garants d'aquesta informació són la CASS. I ja ho he dit durant la meua intervenció: és necessari harmonitzar criteris. A efectes d'estadística tenim un nombre d'autònoms: a efectes de la DTF el nombre és diferent, i a efectes de la CASS el nombre també és diferent perquè s'utilitzen criteris diferents a l'hora de tenir en compte què s'entén per compte propi. D'aquí la necessitat de crear aquest registre; d'aquí la voluntat de crear aquest departament que tingui i faciliti acompanyament als treballadors per compte propi i poder —era l'objectiu també— tenir aquest seguiment més a prop, si era el cas, i es podia regular la figura del treballador per compte propi econòmicament dependent. I dic això perquè la voluntat del Govern sempre ha estat, és i entenc que continuarà sent la d'acompanyar i donar garantia jurídica i facilitar, en la mesura del possible, aquesta evolució i aquest creixement del treballador per compte propi.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Cap altra intervenció?

Acabades les intervencions, s'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Secretària:

Sí.

25 vots a favor, cap en contra i 3 abstencions.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat, declaro aprovat el Projecte de Llei.

Fem una pausa de quinze minuts.

(Són les 18.21 h. Se suspèn la sessió)

(són les 18.45 h. Es reprèn la sessió)

Punt número 6: Examen i votació de la presa en consideració de la Proposició de Llei qualificada de modificació de la Llei 30/2022, del 21 de juliol, qualificada de la persona i de la família.

La proposició de Llei fou presentada pels M. I. Srs. Pere López Agràs, Judith Salazar Álvarez i Susanna Vela Palomares, president, presidenta suplent i consellera general, respectivament, del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, la qual fou publicada en el Butlletí número 4/2023, del 10 de gener.

El criteri del Govern ha estat publicat en el Butlletí número 12/2023, del 19 de gener.

Intervé pel Govern, per llegir el criteri, el senyor Josep Maria Rossell.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Senyora síndica?

La Sra. síndica general:

Senyor Rossell, és el criteri d'aquesta proposició concreta. No és... és una nova.

El Sr. Josep Maria Rossell:

No, però ja el vaig llegir, el criteri. A mi em consta. No?

La Sra. síndica general:

No.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Jo diria que sí, eh?

La Sra. sàndica general:

No. No. Recordi que va llegir el de la primera, però això és la nova proposició que...

El Sr. Josep Maria Rossell:

Gràcies, senyora sàndica.

Avui es sotmet a votació d'aquesta cambra la Proposició de Llei de modificació de la Llei 20/2022(*sic*), del 21 de febrer(*sic*), qualificada de la persona i de la família. Per part del Govern, com ja es va posar en relleu en emetre el seu criteri, el primer, compartim, com no pot ser d'una altra manera, la necessitat de modificar aquells articles declarats nuls i sense efecte per part del Tribunal Constitucional, així com aquells que, per coherència, també es modifiquen. Així mateix, hem de dir que la nova redacció dels articles modificats segueixen els fonaments jurídics exposats pel Tribunal Constitucional en la sentència del 20 de desembre del 2022, motiu pel qual el Govern està d'acord amb aquesta nova redacció.

Gràcies, senyora sàndica.

La Sra. sàndica general:

Gràcies a vostè, senyor Rossell.

Intervé ara per presentar la Proposició de Llei —estem en la fase de presentació de la Proposició de Llei—, en representació del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, la senyora Judith Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora sàndica.

Em permetrà, abans d'entrar en matèria i intuïnt que serà la darrera intervenció pública que faig en aquesta cambra, que agraeixi la tasca de tots els treballadors d'aquesta casa. Sens dubte, i sense la seva amabilitat, predisposició, el seu treball..., la nostra tasca seria molt més complicada, i per això volem agrair i donar les gràcies profundes a totes i a tots.

Dit això, com bé deia el ministre, aquesta Proposició de Llei de modificació de la Llei qualificada de la persona i de la família es presenta per donar compliment a la sentència del Tribunal Constitucional en virtut de la qual es declara que la diferència entre casament civil i matrimoni canònic dona lloc a la vulneració de l'article 6, que recordem que és aquell que proclama la igualtat davant la llei i el dret a la no discriminació; de l'article 11, que és el que protegeix la llibertat religiosa i de creences, especialment en aquella part de l'articulat que diu que ningú pot ser obligat a declarar o manifestar-se sobre la seva ideologia, religió o creences; i per acabar, el Tribunal Constitucional entén que es vulneraria aquesta diferenciació terminològica al dret a la intimitat, protegit a l'article 14 de la nostra Constitució.

Dit això, la Proposició de Llei que avui sotmetem a la consideració del Ple consta de cinc articles i dues disposicions finals. Pel que fa a l'article 1, es proposa la modificació de l'article 77 de la Llei qualificada de la persona i de la família pel que fa a les formes del matrimoni.

El que es parteix és de considerar la institució matrimonial única i, a partir d'aquí, amb dues formes de poder contreure-la o accedir als efectes que genera aquesta institució matrimonial: una, la forma civil; l'altra, la forma canònica. L'article 2, parla justament..., modifica l'article 78 de la Llei qualificada de la persona i de la família i determina els mateixos efectes, es contregui matrimoni per la via civil o per la via canònica. L'article 3 modifica la disposició transitòria quarta de la Llei pel que fa a les unions civils. D'una banda, se'ns diu que s'aplicarà la normativa relativa al matrimoni pel que fa a les unions civils. Recordem que amb la nova Llei qualificada de la persona i de la família la institució de les unions civils quedarà derogada i, per tant, el que fem amb aquest punt 2, que modifica la disposició transitòria quarta, és, partint de la base que aquestes unions civils ja no tenen, com ho diria?, vàlidesa jurídica a partir de l'entrada en vigor de la llei, o no tenen o no es consideren a partir de l'entrada en vigor de la llei, el que fem és, pel que fa al certificat, demanem al Registre que a partir d'ara, i tenint en compte que els efectes s'equiparen al matrimoni, que el que s'emetin siguin certificats de matrimoni, justament per evitar novament dues formes, que una de més ja no té massa sentit, perquè insisteixo, la forma anterior —les unions civils— queden derogades.

L'article 4 d'aquesta Proposició de Llei és la modificació de la disposició transitòria setena pel que fa al règim d'adopció de persones majors d'edat. Sobta, o podria sobtar trobar-nos aquesta disposició en aquesta Proposició de Llei de modificació que, com deia, es busca per donar compliment a la sentència, però finalment el que ens passa és que ens adonem, un cop aprovada la llei, que estem parlant de situacions que són molt consolidades en el temps. Pensem que hi ha un règim general que permetrà que durant set anys es pugui adoptar un major d'edat, és a dir, fins als vint-i-cinc. I el que feia la llei és crear un règim transitori, per tal que aquella gent que no havia tingut la possibilitat de fer-ho, doncs ara, amb l'aprovació de la llei, s'hi pugui acollir. El que ens trobàvem és que es mantenia el mateix règim per a la transitòria que per al règim general, la qual cosa feia que, o forçava que comparegués davant del jutge el progenitor malgrat fossin situacions —no oblidem que és un règim transitori— que estiguessin molt consolidades en el temps. I per tant, es manté aquesta audiència per al règim general, però la gent que s'encabeixi en aquesta disposició transitòria setena no caldrà que passin per aquest tràmit i serà suficient el consentiment de l'adoptant i de l'adoptat. Val a dir que, per exemple, així és el règim que es defensa a Espanya.

Per acabar, pel que fa a l'articulat i a l'article 5, que el que proposa és la substitució dels termes «casament» o «casament civil». És a dir, per tal de donar compliment a allò que explicava a l'inici —de concebre la institució matrimonial com a institució única—, el que fa és que es fa una substitució general pel terme «matrimoni», excepte en aquells casos que es vulgui fer al·lusió concretament a la forma civil o a la forma canònica, que, per evitar mals entesos, es manté la substitució per «matrimoni civil» o «matrimoni canònic» en cas que pugui portar a confusió.

Pel que fa a les disposicions finals, veuran que s'ha donat molt poc temps per encomanar el text consolidat perquè, per evitar situacions d'inseguretat jurídica, el que volíem era que, quan s'aprovi la llei, ja en el menor temps possible tothom tingui accés a aquest text consolidat. I la final segona, que en la mateixa línia entra en vigor la llei l'endemà de ser publicada.

Bé, com a resum, en general diríem que més enllà d'allò que els explicava de l'article 4 pel que fa al règim transitori de les adopcions de majors d'edat, la resta no podem més que, com a mínim, i parlaré en nom meu mateix i dels companys del grup parlamentari que són signants en aquets recurs que vam interposar al Tribunal Constitucional, doncs explicar en aquesta cambra la satisfacció que ens provoca el fet que d'una vegada per totes es defugin malentesos i parlem de matrimoni igualitari per a tothom, sigui quina sigui la condició dels contraents.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Iniciem les altres intervencions.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents.

Estem en la presa en consideració de la Proposició de Llei.

Endavant, senyor Joan Carles Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Votarem favorablement aquest criteri.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyora Maria Martisella.

La Sra. Maria Martisella:

Gràcies, senyora síndica.

Els grups parlamentaris de la majoria també votaran favorablement a la presa en consideració d'aquesta Proposició de Llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

El Govern desitja intervenir en aquest moment?

Per tant, a la vista de les intervencions, proposo la presa en consideració per assentiment.

Vista la renúncia expressa a la presentació d'esmenes a la referida proposició de llei per part de tots els grups parlamentaris i de la consellera general no adscrita, manifestada per carta de 10 de gener del 2023, a continuació procedirem a la votació del text.

Manté la seva demanda de votació separada?

Vista la demanda dels molt il·lustres Consellers Generals del Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents de procedir a la votació separada en dues agrupacions de diversos articles de la proposició de llei, a saber: primer grup, article 4; segon grup, la resta d'articles i disposicions del text.

Procedirem, doncs, a la votació de la primera agrupació.

Recordo que és l'article 4.

S'obre un breu termini de temps per votar.

La Sra. síndica general:

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Secretària:

23 vots a favor, en contra 1, i 3 abstencions.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat, declaro aprovat l'article 4 de la Proposició de llei.

Continuem amb la votació de la segona agrupació.

Recordo que són la resta d'articles i disposicions del text.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Secretària:

Sí.

28 vots a favor, cap en contra i cap abstenció.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat, declaro aprovats la resta d'articles i disposicions del text de la Proposició de llei.

Finalment, en tractar-se d'una proposició de llei qualificada i tal i com disposa l'article 112.1 del Reglament del Consell General, procedirem a la votació final sobre el conjunt del text, l'aprovació del qual requerirà el vot favorable de la majoria absoluta dels membres del Consell General.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Secretària:

Sí.

28 vots a favor, cap en contra i cap abstenció.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat, declaro aprovada la Proposició de llei.

Senyora Martisella, digui'm.

La Sra. Maria Martisella:

Podria fer una explicació de vot?

La Sra. síndica general:

Sí.

La Sra. Maria Martisella:

Gràcies, senyora síndica.

És que m'he confós. Amb la presa en consideració, la votació de la llei... Únicament que el sentit positiu de la votació dels grups de la majoria evidentment respon al mandat judicial, a la sentència del Tribunal Constitucional que ha explicat la senyora Salazar. I recalcar en aquest punt que l'article 77, que és el que es modifica, que estableix que el matrimoni es pot contraure ja sigui en forma civil o en forma canònica. I ja està.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Martisella.

Punt número 7... Perdó? Ah, perdoni, senyora Salazar, no l'havia vista. Entenc que vol comentar el vot.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Només volia agrair la facilitat de la resta de grups de la cambra per agilitzar la Proposició de Llei i intentar que entre tots no ens trobem amb situacions a cavall, que l'únic que provocarien són neguits a la ciutadania. I per tant no podem més, en nom del meu grup parlamentari, que agrair-los la predisposició.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Salazar.

Ara sí. Punt número 7: Nomenament del director de l'Agència de Qualitat de l'Ensenyament Superior d'Andorra, (AQUA).

La proposta de nomenament del director de l'Agència de Qualitat de l'Ensenyament Superior d'Andorra (AQUA) fou presentada pel Govern i ha estat publicada en el Butlletí número 14/2023, del 25 de gener.

Demana a la senyora Susanna Vela, secretària de torn de la Sindicatura, de llegir el nom del candidat, si us plau.

La Sra. Secretària:

Sí, gràcies.

És el senyor Isaac Galobardes Reyes.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora secretària.

Per presentar la proposta intervé per part del Govern la senyora Ester Vilarrubla.

La Sra. Ester Vilarrubla:

Gràcies, senyora síndica.

Només vull aprofitar aquest moment per poder agrair l'excel·lent feina feta per l'actual directora de l'AQUA, la doctora Marta Fonolleda Riberaygua, que durant aquests quasi vuit anys ha estat al capdavant de l'Agència. Recordar que va ser la primera directora nomenada pel Consell General, a l'octubre del 2016, ja que anteriorment no existia la Llei de creació de l'Agència de Qualitat de l'Ensenyament Superior d'Andorra. I també recordar que es va renovar el seu nomenament el 2020. Ha estat una directora implicada, accessible, molt professional, i el seu treball i el del seu equip han permès consolidar l'AQUA complint amb els estàndards europeus. Ha posat el nom d'Andorra en un context internacional pel que fa a les agències de qualitat de l'ensenyament superior, i ha sabut fer créixer l'Agència en la justa mesura per donar resposta als nous reptes i també a la nova composició universitària al país, avançant en la cultura de la qualitat. Des d'aquí vull fer públic aquest agraïment i reconeixement per part del Govern.

També desitjar molts encerts al nou director que, si així ho decideixen els consellers i conselleres, serà el senyor doctor Isaac Galobardes Reyes. La proposta que he fet, tal com marca la llei, com a ministra d'Educació i Ensenyament Superior, al Consell General per al seu nomenament, és des del convenciment que té el perfil acadèmic requerit i adequat al càrrec, una trajectòria professional en el món universitari que l'avalua i el distingeix i, a més a més, des de ja fa quasi un any treballa a l'AQUA com a tècnic superior donant suport a la direcció, i aquest fet ens dona un valor afegit perquè ja coneix el funcionament de l'Agència, coneix la realitat universitària d'Andorra i el personal que dirigirà. Per tant, felicitar-lo i desitjar-li, com deia abans, tots els encerts.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora ministra.

Els grups desitgen intervenir?

Anem per ordre, doncs. Senyor Alís, pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, endavant.

El Sr. Oliver Alís:

Gràcies, senyora síndica.

Hem vist la documentació que ens ha transmès el cap de Govern en nom del Govern per la via de Sindicatura, i no veiem cap objecció al nomenament del senyor Galobardes. Voldria, això sí, en nom del grup parlamentari i en el meu agrair la feina feta per la senyora Marta Fonolleda i dir que la seva empatia i dedicació han contribuït al reconeixement tant nacional com internacional de l'Agència.

Pel que fa al senyor Galobardes, li desitgem molts encerts i n'esperem la mateixa proximitat, professionalitat i transparència i la mateixa imparcialitat en l'exercici de les seves funcions, tal com ha fet la senyora Fonolleda, sobretot de cara al Consell General i, concretament, a la Comissió Legislativa d'Educació, Cultura, Joventut i Esports.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Grup Parlamentari Independent, senyor Costa, endavant.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies, senyora síndica.

De fet, aquesta intervenció potser la faig doblement no només com a president del Grup Parlamentari Independent, sinó també per l'atribució que per llei em pertoca. Vostès saben

que al president de la Comissió Legislativa d'Educació, Recerca, Cultura, Joventut i Esports li correspon, a la vegada, ser el president de l'AQUA. Per tant, des del 2016, moment en què vam aprovar aquesta llei, he estat exercint aquestes funcions. I l'exercici que fem avui respon, per una banda, a una demanda i una motivació personal de l'actual directora, la doctora Marta Fonolleda, que des de fa gairebé vuit anys està al capdavant de l'Agència, i també recordar el que ens diu l'article 11.1 de com s'han de fer els nomenaments de directors de l'Agència: el Consell General nomena el director de l'Agència de Qualitat de l'Ensenyament Superior d'Andorra, a proposta del ministre titular de l'Ensenyament Superior i Recerca, per una majoria qualificada de dues terceres parts, per un període de quatre anys renovables, amb dedicació no exclusiva sempre que no hi hagi incompatibilitats manifestes. Així doncs, avui l'exercici que estem portant a terme és respondre a aquesta demanda de motivació personal de la doctora Fonolleda, que deixa la direcció de l'Agència i, per tant, hem de trobar una persona que se'n faci càrrec.

Jo també vull agrair molt sincerament la feina feta i portada a terme per la doctora Fonolleda, des de la discreció i des del bon fer. Aquests reconeixements que feia uns moments mencionava la ministra, no només són reconeixements des de dintre el país per la part que ens pertoca, perquè sabem que és el que ha fet la feina, però també és un reconeixement que moltes vegades ha tingut l'AQUA des de fora, des de l'exterior, no només amb mencions, sinó inclús amb guardons internacionals per la feina portada a terme. I tot això no hagués estat possible sense tenir una persona al capdavant com la doctora Fonolleda, que penso que ha fet una feina excel·lent. Deixa el llistó ben alt i jo també estic convençut que el senyor, i el doctor, Galobardes, doncs, no només tindrà un repte molt important per deixar-lo..., igualar aquest repte, sinó que entre tots el que hem de fer és empènyer-lo perquè superi aquest llistó. Per tant avui, com no pot ser d'una altra manera, donarem suport a aquest relleu a la direcció.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Costa.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyora Vela, endavant.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies, senyora síndica.

Des d'aquí agrair molt tota la tasca, Marta, que has fet tots aquests anys. Jo he pogut treballar molt sovint amb tu, no com a consellera general, sinó com a responsable del servei d'Arxius quan vam endreçar les beques (no s'entén bé). Per tant, t'agraeixo, doncs, l'amabilitat, tota la disponibilitat i les facilitats que ens vas posar en aquell moment a l'Arxiu Nacional i evidentment ara tota la tasca que ha fet la Comissió d'Educació, tal com deia ara el seu president, el Ferran, el Ferran Costa. Ha sigut una satisfacció treballar amb tu. Tens aquelles competències que més m'agraden, que són la honestat, la seriositat i la competència. Per tant, et desitjo tots els encerts en aquesta nova etapa que encetes.

I per al doctor Galobardes, doncs bé, desitjar-li tots els encerts i confiar, és a dir, que podrem continuar, en el cas que siguem responsables la propera legislatura en aquesta cambra, de poder treballar tots plegats amb l'AQUA i que pugui confiar també en nosaltres en tot allò que puguem servir a l'AQUA.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Alguna altra intervenció?

Bé, vist el manifestat, els proposaria, doncs, que aquesta proposta fos acceptada per assentiment.

Si no hi ha cap objecció, doncs declaro aprovat el nomenament del doctor Isaac Galobardes Reyes com a director de l'Agència de Qualitat de l'Ensenyament Superior d'Andorra.

Punt número 8: Examen i votació de la Proposta d'acord sobre el marc regulador del procés de constitució d'una societat al Principat d'Andorra i de la inversió estrangera.

La Proposta d'acord fou presentada pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, la qual fou publicada en el Butlletí número 57/2022, del 4 de maig, i s'hi han presentat 5 esmenes: 4 esmenes pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, les quals han estat publicades en el Butlletí número 70/2022, del 25 de maig, i 1 esmena pel Grup Parlamentari Demòcrata, la qual ha estat publicada en el Butlletí número 14/2023, del 25 de gener.

Per defensar la proposta d'acord formulada pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata intervé el senyor Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies, senyora síndica.

Es sotmet a votació la Proposta d'acord sobre el marc regulador del procés de constitució d'una societat al Principat d'Andorra i de la inversió estrangera. Una proposta que va entrar a tràmit parlamentari el dia 2 de maig de 2022 i que va ser admesa per la Sindicatura i publicada al Butlletí del Consell General el dia 4 de maig, és a dir, que ja fa alguns dies.

En un món en contínua evolució en l'àmbit econòmic i amb constants desenvolupaments tecnològics, numèrics, tecnològics(*sic*) i de tot tipus, la reactivitat institucional i la fiabilitat de les actuacions de l'Administració són un factor determinant a l'hora de decidir l'emplaçament d'una activitat. I per tant, ho és a l'hora d'atraure negocis i inversió, d'estimular la innovació, de potenciar nous sectors i noves activitats, i per tant, a l'hora de crear riquesa, crear llocs de treball, sovint en sectors que, per anomenar-los d'alguna manera, no són els més tradicionals, i per tant, obrir noves oportunitats al país, als joves i a la societat en general.

Sense aquesta reactivitat empresarial, tots aquests objectius esdevenen molt més difícils i els assoliments són inferiors a aquells que serien desitjables, sobretot pel que fa a nous sectors de l'economia productiva i no de l'economia especulativa. I més encara quan, com succeeix a Andorra, és impossible predir els terminis, les demandes d'informació i els requeriments que l'Administració realitzarà quan obrir una societat pot trigar, segons enèsims actors —en els quals tampoc voldria entrar detalladament— des d'un mes i escaig —que ja és molt— a diversos, bastants mesos més; quan els formularis d'inversió estrangera poden ser gairebé auditats i inspeccionats i es demanen informacions a un grau de detall que és gairebé impossible de donar per un empresari que tot just vol iniciar la seva activitat.

Així doncs, l'agilització dels tràmits econòmics, afectant tant a la inversió estrangera com a la creació de negocis i societats des de l'interior d'Andorra, és una absoluta necessitat en què el nostre grup ha estat treballant i insistint i aportant solucions i línies de millora, com per exemple la Proposta d'acord que avui debatem. Proposta d'acord que planteja, entre d'altres, substituir el certificat de denominació social en paper per un tràmit en línia; possibilitar els tràmits d'inversió estrangera que es puguin realitzar en llengua anglesa; reemplaçar els formularis de sol·licitud d'autorització d'inversió estrangera per una declaració responsable i una descripció d'activitats, amb controls a posteriori; la creació d'un règim sancionador per a la falsedat documental; agilitzar els tràmits notariais; o facilitar l'inici d'activitats amb declaracions responsables, substituint els controls a priori per controls a posteriori; i també, perdó, la facilitació dels processos d'obertura d'un compte bancari pel dipòsit del capital social. Propostes totes elles àmpliament contrastades amb persones que entenen de la qüestió, amb professionals de l'àmbit del dret, de l'economia, persones involucrades en la innovació i la modernització de la nostra economia, persones coneixedores dels tràmits notariais, bancaris o d'altres; totes elles bastant o molt alineades amb les línies del que es proposa i, sobretot, de la seva necessitat.

En la Proposta d'acord —com deia ara la senyora síndica— s'han presentat esmenes per part de Terceravia + Unió Laurediana + Independents. En concret quatre, tres de les quals ja s'integren en el text final de la proposta, que després llegiré, tal i com han estat presentades pel seu grup parlamentari, i que després citaré específicament en llegir el text definitiu —que ja ha estat compartit amb els grups per a la seva votació—, que contemplin aspectes com ara una major digitalització dels registres de Comerç i Societats, facilitant també la realització dels tràmits tant des dels comuns com des del Govern; l'ampliació, el tràmit i denominació comercial dels tràmits en línia; i la reducció del termini d'inscripció d'escriptures i que aquestes puguin prendre efecte amb caràcter automàtic. Una quarta esmena ha estat transaccionada sobre quines activitats han de quedar excloses dels controls a posteriori i que hi hagi silenci positiu per part de l'Administració per facilitar l'inici d'activitats. També llegiré el text acordat, i finalment transaccionat, del qual disposen tots els grups parlamentaris.

Quant als grups que donen suport al Govern, que també han presentat una esmena, costa, la veritat, entendre una mica més el que en realitat proposen. Deu pròrrogues entrades, vuit mesos i mig per pensar les seves propostes, i la seva proposta ha estat la de suprimir tot el text. De veritat que estan satisfets amb els terminis, la durada global, les dificultats que van associades avui a molts dels processos de creació de societats i/o a la captació d'inversió

estrangera? Què és el que limita, doncs, les seves propostes? No volen una major dinamització de la nostra economia? O una administració amb uns terminis fiables i per tots coneguts? No tenen propostes, ni millores, ni aportacions a fer a allò que hem presentat. Per tant, si em permet, senyora síndica, passaré a llegir l'acord —no llegiré la introducció— tal i com es presenta, tal i com s'ha acordat perquè sigui debatuda i votada en el si del Consell General.

El Consell General acorda que, en un termini de tres mesos, Govern adopti els canvis necessaris per a la modernització i l'alineació amb els països de l'entorn en la normativa que regula els diferents processos que intervenen en la constitució i registre de les societats i els comerços d'Andorra, tenint en compte, entre altres, els següents aspectes: substituir el certificat de denominació social i comercial —afegit a proposta del Grup Parlamentari Terceravia— en un paper per un tràmit automatitzat en línia instantani, que permeti obtenir el peticionari un codi que li permeti l'accés per als posteriors tràmits; aprovar un pla de digitalització de les administracions públiques per tal que qualsevol tràmit que afecti el Registre de Societats i el Registre de Comerç es pugui realitzar o bé digitalment o bé des de qualsevol comú i/o Govern —proposta també del grup parlamentari de Terceravia—; possibilitar que els tràmits en línia d'inversió estrangera també es puguin realitzar en llengua anglesa; reemplaçar els formularis de sol·licitud d'autorització per a inversió estrangera per una descripció d'activitats i d'inversors i una declaració responsable que permeti a l'Administració controlar a posteriori i amb més marge els fets i la informació declarada; creació d'un règim sancionador per a la falsedat documental o informativa —els inversors estrangers i empresaris han de comprendre que el fet de agilitzar els tràmits amb declaracions responsables i posposant els controls no implica en cap cas que no s'hagin de complir una sèrie de requisits. És per això que s'ha de dotar la modificació de normativa proposada d'un règim sancionador que reguli, en tres nivells de gravetat, la no veracitat de la informació aportada, la falsificació o manipulació de documents i/o qualsevol acció penalment punible que pugui derivar de les incorreccions signades en aquestes declaracions i nous tràmits—; agilitzar els tràmits notariais amb mesures, entre d'altres, com ara l'aprovació per part del Govern d'estatuts model; rebaixar els terminis d'inscripció de les escriptures —així doncs, qualsevol escriptura notarial, estigui o no inscrita en el Registre de Societats, tindrà efectes prop de l'Administració pública corresponent. També, com deia abans, a proposta del Grup Parlamentari Terceravia—; facilitar l'inici d'activitat mitjançant declaracions responsables, substituint els actuals controls a priori pels controls a posteriori i establint, d'acord amb els terminis previstos en el Codi de l'Administració, que el silenci tindrà caràcter positiu, amb excepció de les activitats que legalment o reglamentàriament requereixin de procediments especials d'obertura —proposta que ha estat transaccionada entre els dos grups parlamentaris—; i finalment, facilitar els processos d'obertura d'un compte bancari per al dipòsit del capital social i altres requeriments.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Pere López.

A continuació, si així ho desitja, intervé per exposar les esmenes presentades el Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents. Vostè, senyor Joan Carles Camp?, endavant.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies senyora síndica.

Aquí el company, el conseller Pere López, ja ho ha explicat amb prou profunditat. Doncs ens adherim a les seves paraules.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

Tot seguit intervé per exposar l'esmena presentada pel Grup Parlamentari Demòcrata la senyora Maria Martisella.

Pot parlar d'on desitgi. Toca presentar l'esmena, però la pot contextualitzar.

La Sra. Maria Martisella:

Gràcies, senyora síndica.

Efectivament, ja han fet una proposta de transacció, però és que no he tingut temps ni d'imprimir-la perquè me l'ha enviat el senyor López just tornant de la pausa. Per tant, si em permetran, l'únic que faré és parlar de la proposta del Partit Socialista i no de la transacció, perquè no he tingut temps de mirar-me-la. Per tant, els tres elements de més no els podré comentar.

Després sí, efectivament, la proposta d'acord es va entrar el 4 de maig del 2022, i vostès sabien també que hi havia una Llei d'inversió estrangera que s'estava treballant —que, de fet, es va entrar a tràmit parlamentari al juliol—, i enteníem..., no és que les pròrrogues, sinó que enteníem que eren dos elements que havien d'anar forçosament lligats, ja que parlem de les societats i de la inversió estrangera i, per tant, havíem de veure com es treballava, com acabava el text final de la Llei d'inversió estrangera. I és cert que ens han demanat pròrrogues perquè en la Comissió d'Economia, si recorden, tenim la Llei d'economia digital i després la Llei d'autònoms. I per tant, doncs, ha arribat aquest punt que, malauradament, la Llei d'inversió estrangera no ens donarà temps de treballar-la.

Un cop dit això, la nostra esmena, i doncs per ser una miqueta més realistes, si arribem a les acaballes de la legislatura, mantenir un termini de tres mesos per efectuar tot això, que Govern pugui efectuar tots aquests canvis, enteneu que al mes d'abril serà un govern en funcions; caldrà fer moltes modificacions legals i no és realista, per tant, la proposta en tot cas, perquè en aquest punt sí que he vist que almenys els tres mesos no els han pogut..., no els han modificat. La nostra proposta d'esmena establia, manteníem tot el... diguem que la part positiva es mantenia tal qual i a l'acord ja ficàvem que en un termini de 12 mesos

el Govern continuï promovent la simplificació i la digitalització dels tràmits administratius i, en particular, pel que respecta als tràmits en matèria de constitució de societats i de comerç, ja sigui per a nacionals o per a inversors estrangers i, en el que escaigui, modificar la Llei d'inversió estrangera i la Llei de comerç, en estricte compliment de les competències comunals.

I per què diem continuar promovent, o per què proposem aquesta esmena? Doncs si li sembla, anirem punt a punt dels elements de la seva proposta. Llavors, vostè proposava substituir el certificat de denominació social en paper per un tràmit automatitzat en línia: actualment això ja està implementat. La reserva de denominació social via telemàtica ja és possible a dia d'avui, si bé és cert que el sistema és un codi alfanumèric automàtic que permet seguir amb aquesta tramitació. Aquest tràmit digital és igualment possible sol·licitant un nom específic, si bé la seva autorització no és immediata. Per tant, la continuïtat de la digitalització ha de permetre que la resta dels tràmits posteriors a la denominació social es pugui fer en línia. Doncs per això la nostra proposta d'esmena, que establia que s'ha de continuar promovent la digitalització i la simplificació, perquè en tres mesos serà impossible fer-ho.

El seu següent punt és possibilitar els tràmits en línia d'inversió estrangera, que es puguin fer, realitzar en llengua anglesa: ja hi estem d'acord i s'ha de continuar implementant, però nosaltres afegiríem «en llengua francesa». Entenem que la llengua francesa... També hi ha molts inversors francesos i al cap i a la fi, és una de les nostres llengües també que parlem sovint. Per tant, per això la nostra proposta de continuar promovent la digitalització i la simplificació.

Al seu últim punt ens parla de reemplaçar els formularis de sol·licitud d'autorització per a inversió estrangera per una descripció d'activitats i d'inversors, i una declaració responsable que permet a l'Administració controlar a posteriori i amb més marge els fets i la informació declarada. Entenem que aquests punts que recollien al Projecte de Llei, que a dia d'avui no debatrem i no podem, ja inclou aquests elements. Ara bé, sí que li he de dir que la seva proposta em sembla... Vaig exigir la Llei d'inversió estrangera i és molt més una liberalització total de la inversió perquè no proposen..., generen..., diguem més aviat que generen dubtes perquè no s'estableix cap topall, en tot cas, a la proposta que fan. És a dir, els meus dubtes o els dubtes que ens han sorgit als grups de la majoria és si d'entrada, segons les vostres propostes, s'acceptarien totes les inversions; si no es tindria cap control de blanqueig; si no es tindria cap control de risc de país, de risc de nacionalitat: tot el que les lleis de blanqueig ens estableixen; si fins i tot podria posar en perill o no la seguretat del país o posar en perill el nostre ordre públic, ja que no precisen res, i tot això és el que s'ha d'establir. De fet, la llei que estava a tràmit parlamentari recollia aquests extrems.

Pel que fa al següent punt, vostè establia la creació d'un règim sancionador per a la falsedat documental o informativa. La falsedat documental, a dia d'avui, doncs ja la tenim tipificada al Codi Penal. Ara bé, si un cop analitzat el punt anterior que hem establert —que amb la llei que hi havia a tràmit parlamentari d'inversió estrangera s'establia i calia precisar, o es veu que cal precisar aquest punt per donar-li més seguretat jurídica—, doncs evidentment que s'inclouria a la propera legislatura.

Després, al següent punt, establiu agilitzar els tràmits notarials amb mesures, entre altres, com ara l'aprovació per part de Govern d'estatuts model. Aquí sí que és cert que els notaris ja interactuen electrònicament amb l'Administració gràcies a una plataforma, ja que està integrada dins del sistema de gestió del Departament. I pel que fa a la proposta de model d'estatuts, és cert que es podria analitzar. Ara bé, és veritat que, a més, cal tenir en compte que cada societat té una particularitat, i fer uns models d'estatuts penjats que els tinguin i que cadascú els agafi, crec que això després podria complicar situacions que podrien sorgir dins de les societats, i després també caldria veure si el sector concernit comparteix aquesta proposta.

Després ens estableix facilitar l'inici d'activitat mitjançant declaració responsable d'inici d'activitat, substituint els actuals controls a priori per controls a posteriori, amb excepció de les activitats que s'estableixin reglamentàriament de forma justificada. A dia d'avui ja es fa així, i sobretot també en comerços. Hi ha el procediment simplificat i el procediment ordinari: al procediment simplificat, el comerç es pot obrir immediatament; i el procediment ordinari, com que requereix d'altres autoritzacions, ja siguin d'altres ministeris, com pot ser sanitaris o d'indústria, doncs requereix de més temps.

I després, finalment, doncs parlen de facilitar els processos d'obertura d'un compte bancari per al dipòsit de capital social i altres requeriments: el Projecte de Llei ja establia aquest extrem. Per tant, la nostra proposta de transacció el que volia és ser realista amb aquest punt: en tres mesos no es farà. Entrarem en unes... Dissoldrem el Consell, entrarem en un període d'eleccions, i fins que no es constitueixi un nou govern, doncs tot això no es podrà tirar endavant. I no es podrà tirar endavant perquè es necessita i es requereixen moltes modificacions legals. Per tant, els grups de la majoria mantenim la nostra esmena i votarem en contra de la Proposta de transacció proposada pel Partit Socialdemòcrata amb Terceravia.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Martisella.

En aquest moment seria el seu torn, senyora Montaner, en aquest primer torn d'intervencions. Si desitja intervenir, si no... Endavant.

La Sra. Carine Montaner:

Perdoneu.

Mira, tot i compartint el fons de la qüestió, és que tres mesos, és que és inviable. És que, a veure, hi ha les eleccions pel mig. És que no podem fer-ho; no podem fer-ho. Jo crec que, és clar, el temps és incompressible. Tot i compartint, evidentment, els objectius.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

Iniciem ara, si així ho desitgen, el segon torn d'intervencions.

Seria el seu torn, senyor Pérez López, si vol intervenir. Endavant.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Contestaré, evidentment, a les consideracions que ha fet la senyora Martisella, que per molt que intentin agafar-se al termini, que és, potser és veritat que ara és un termini que podria presentar complicacions, no hem d'oblidar que la proposta d'acord es va entrar al maig. Per tant, que si vostès haguessin volgut parlar-ne abans, perquè són vostès els que han entrat les deu pròrrogues, doncs això s'hauria pogut treballar i parlar molt, molt abans. A més, escoltant-la veia que comparteixen bona part de la diagnosi, bona part de les solucions, amb alguns matisos.

I vostès, que sempre ens demanen de ser tan constructius i tan positius, home, potser més que esborrar-ho tot, que és el que ha fet amb la seva esmena, doncs aquests matisos relatius a la inversió estrangera, aquests matisos establerts en relació amb algunes de les obertures de comerç i d'altres, els haguessin esmenat i segurament haurien pogut arribar a un text transaccionat i consolidat, perquè jo crec que... Vostè està d'acord que un tràmit en línia no funciona quan hi ha algunes dificultats del nom, per tant, que s'ha de fer una millora en aquest sentit. En cada un dels punts, més o menys, vostè ha manifestat estar més o menys d'acord amb algunes consideracions i amb alguns efectes. Vostè coneix perfectament la realitat del país i crec que no la negarà: que no podem estar per res satisfets dels procediments d'obertura de societats, de creació de negocis, la manca de coordinació i els terminis amb què això es produeix, que triguen mesos, i molts mesos, amb un entorn econòmic que volem apostar per la innovació, per la creació de riquesa... I això és totalment contrari al que estan demanant els nous sectors, les noves idees, els nous desenvolupaments... I per tant, la veritat, ens sembla que cal lamentar molt la seva actitud, que no és exclusiva en aquesta proposta. Vostès ens demanen a nosaltres de ser positius i de mirar de treballar els seus textos. Avui hem parlat de les esmenes, i la realitat és que ens sembla una mica que vostès es carreguen aquesta Proposta d'acord i no l'han volgut treballar com mereix el tema, i amb la intensitat que es mereix perquè l'hem presentat nosaltres. És a dir, que no hi ha cap altra explicació, perquè escoltant-la no veig un enfrontament de fons sobre el tema i hi ha alguns matisos amb els quals algú podria discutir una estona amb vostè i en d'altres podria estar directament d'acord amb el que vostès han presentat.

I bé, si ens permeten, ja que avui tothom s'acomiada i avui tothom presenta balanços i fa discursos de..., nosaltres hem presentat un resum, que donarem també als mitjans de comunicació, sobre les votacions que ha anat en aquesta legislatura, de les iniciatives que han presentat vostès i de les iniciatives que hem presentat nosaltres. Un treball que des del

nostre grup parlamentari hem anat fent al llarg de fa molts mesos, i ara que toca fer balanços, a l'espera que el senyor cap de Govern acabi de dir-nos quin és el dia...

La Sra. síndica general:

Perdoni, no distribueixin ara, si us plau. Acabem el debat.

El Sr. Pere López:

... però, si em permeten, els explico una mica quin és el balanç o el resum global. Perquè a més, els números són capritxosos en aquest sentit i demostren que nosaltres hem votat a favor un 70 % de les propostes o iniciatives que han vingut o bé dels grups de la majoria o bé del Govern, i que aquest percentatge del 70 %, casualment, és el que s'ha mantingut, són les votacions, en aquest cas en contra, dels grups de la majoria de les iniciatives que hem presentat des de l'oposició. I ens sembla que el cas avui és un exemple paradigmàtic. És a dir, vostès estan d'acord; estan d'acord que cal millorar, que cal avançar tots aquests procediments; estan d'acord amb les diagnosis, i el que vostè m'ha dit s'hauria pogut convertit absolutament amb algunes esmenes per tal d'enriquir aquest text. Tampoc feia falta tenir-lo vuit mesos a la nevera per fer una esmena que consisteix a ratllar cada un dels punts que es proposen. I que uns quants mesos abans ens haurien pogut venir amb totes aquestes esmenes i matisos i millores —que ja li reconec algunes de les coses que ens diuen del nostre text— i haver treballat en positiu com nosaltres hem mirat de fer tantes vegades.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor López.

Seria el torn de Terceravia, si desitja intervenir. No és el cas? No.

Seria el torn ara del Grup Parlamentari Demòcrata, senyora Martisella.

La Sra. Maria Martisella:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Cert: la diagnosi, la compartim. De fet, ja li he dit que la part expositiva no l'hem esmenat. El primer que he dit és que es quedava així. Si de fet, des de Govern, es va entrar un projecte de llei que pels tempos que estem de modificació de la Llei d'inversió estrangera i també de la Llei de Societats, que és el que s'estableix, i no ho hem pogut treballar a fons. I per això hem dit totes les pròrrogues, perquè hi havia moltes coses que vostès proposaven aquí que estaven incloses dins el text. De fet, la nostra esmena, de manera genèrica, s'ha fet per dos elements, és a dir, per no ser limitatiu, perquè de fet vostès aquí fan unes propostes, però també va molt més enllà: també els recordo que tot el que és referent als comerços també és competència dels comuns. Per tant, també quan es parla d'aquests procediments també se'ls ha de tenir en compte. És molt fàcil dir que s'agilitzin els tràmits

de societats i els tràmits de comerços, però hem de tenir també els comuns, que tenen una gran part de la competència en aquest àmbit.

I després, torno a insistir que un dels punts —suposo que era el més rellevant de la seva proposta d'acord— era agilitzar... —a veure si el trobo— era reemplaçar tots els formularis d'autorització d'inversió estrangera per una descripció d'activitats d'inversors i una declaració responsable. Li torno a repetir: per a nosaltres això és una liberalització total, i hem de tenir en ment, i s'han de ficar certs topalls de certes autoritzacions a priori que s'han de donar. És a dir, la vostra proposta és: un inversor ve, diposita i després ja es farà el control, independentment de la llei de blanqueig, que ja estableix uns riscos inicials que s'han de mirar, ja siguin del país d'origen o de la nacionalitat i d'altres elements que s'estableixen. Vostè és això, aquí, o almenys el que jo he entès o que hem entès des dels grups parlamentaris de la majoria és això. Per tant, nosaltres, aquest punt, no el compartim.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Alguna altra intervenció?

Aleshores, si no hi ha més intervencions, demano als proposants quin és el text final que se sotmet a votació. Entenc que se sotmet el text que vostè ha llegit, que incorpora a les transaccions i modificacions amb Terceravia. Per tant, el text final que se sotmet a votació és el text esmenat.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

La Sra. Secretària:

Sí.

10 vots a favor, 17 en contra i 1 abstenció.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat, declaro refusada la Proposta d'acord.

I no havent-hi més punts a l'ordre del dia, s'aixeca la sessió.

Bona tarda.

(Són les 19.36h)

Diari de Sessions del Consell General